

Catalunya Cristiana

f/catalunyacristiana

instagram catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

@catalunyacristiana.bsky.social

@catorcristiana

catalunya cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Acompanyar el clergat en moments de fragilitat

El servei TARS que ha posat en marxa l'arquebisbat de Barcelona vol oferir un acompanyament integral als preveres i diaques

P 8-13

Agustí Codinach

Preveres a la basílica de la Sagrada Família en la missa que es va fer per la inauguració del curs de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, el 14 d'octubre passat.

VATICÀ

Elisabetta Piqué: “Lleó XIV és algú que escolta molt, que és reflexiu, però que finalment pren decisions”

P 20-21

Agustí Codinach

SAGRADA FAMÍLIA

Cent anys de la culminació de la torre de sant Bernabé

P 26-29

SUMARI

30 NOVEMBRE 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reportatge	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

18

Les quatre pel·lícules preferides del Papa

Les ha compartit amb motiu de la trobada amb els actors i directors de cinema al Vaticà

22

La pastoral penitenciària, deslligant nusos

Celebració de les XXXVI Jornades nacionals de capellans i delegats diocesans de Pastoral Penitenciària

38-39

“El so de l'orgue m'aporta un sentiment de permanència i de consol espiritual”

Entrevista a Joonho Park, jove organista de Corea del Sud

40

Josep Rius-Camps, el cercador apassionat i incansable

La seva trajectòria ha estat marcada per una influència notable en el pensament religiós contemporani

EDITORIAL

El llegat del jesuïta Jordi Font i Rodón

L'any 1964 un petit equip de professionals de la psiquiatria, amb preocupació cristiana explícita i encapçalats pel jesuïta Jordi Font i Rodón, amb dos col·legues més (Antoni Bobé i Ramon Ferreró), van impulsar el Centre mèdic-psicològic de la Fundació Vidal i Barraquer amb una expressa voluntat de treball eclesial. Des del principi, religiosos i membres del clergat diocesà van acudir als serveis del Centre, que inicialment va residir als locals de la Germandat de Sant Cosme i Sant Damià i, posteriorment al carrer de Rivadeneyra, al costat d'altres serveis eclesials de l'arquebisbat de Barcelona.

En paral·lel i amb una relació immediata amb el Centre, va anar prenent cos una Escola de Psicologia religiosa, que oferia un diploma després de dos cursos amb classes teòriques i pràctiques, i també un Grup d'investigació. Al llarg dels anys, la Fundació Vidal i Barraquer —amb seu al carrer de Sant Gervasi de Cassoles de Barcelona i integrada a la Universitat Ramon Llull des de l'any 2000— presta serveis al conjunt de la població amb una unitat especialitzada d'atenció a religiosos on s'ofereix, d'una banda, estudi de candidats a ingressar en un orde religiós o al sacerdoci, per tal de valorar la seva motivació i funcionament psíquic i, de l'altra, atenció a religiosos i preveres que presentin una problemàtica en salut mental. Amb el temps, ha sumat al camp de l'assistència, el de la docència i la recerca.

El jesuïta Jordi Font i Rodón, que va morir el 2024 als 99 anys, ha deixat un llegat d'un gran valor tant a nivell acadèmic com assistencial. Va ser precursor a casa nostra d'una tasca que s'ha demostrat més necessària que mai, perquè com ell mateix ens deia en una entrevista del 2014, “la vida espiritual i religiosa està vehiculada per la vida psicològica”, i per tant, cal estar-hi molt amatents.

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (48 NÚMEROS)

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 del 13 de desembre, autoritzo la Fundació Missatge Humà i Cristià a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat, així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Fundació Missatge Humà i Cristià amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

La setmana a les Xarxes

ANNA PUNSODA RICART

@PunsodaRicart

Periodista

19/11/2025

Segons el còdex Vaticà, Jesús abraça un infant. Segons el Còdex Beza, fa seure (convoca) un criat. Imagineu-vos si canvia, la cosa. Ho explicava Josep Rius-Camps

VOLODÍMIR ZELENSKI

@ZelenskyyUa

President d'Ucraïna

18/11/2025

La germana María Lucía Caram Padilla, directora de la Fundació del Convent de Santa Clara, ha visitat Ucraïna més de 40 vegades des del començament de l'agressió russa. Cada vegada, porta oracions, suport als nostres guerrers ferits i ajuda humanitària al nostre poble. Gràcies a la cooperació amb la Fundació, el nostre país ha rebut vehicles, medicaments, generadors, mantes, equips quirúrgics, un hospital mòbil i ambulàncies de l'UCI. Avui a Madrid, he lliurat a la germana María Lucía l'Orde de la Princesa Olga, de III classe. Estem sincerament agraïts per la seva atenció a Ucraïna. Sempre estarem agraïts a tothom qui no romanguí indiferent a la nostra lluita i ajudi Ucraïna a protegir el seu poble: líders espirituals, figures de la societat civil, polítics, empresaris. Gràcies!

SÍLVIA CÓPPULO

@SilviaCoppulo

Periodista, formadora i psicòloga

18/11/2025

M'ha agradat parlar amb una mare feliç de ser a casa, amb persones que l'ajuden a anar endavant. Gràcies per la bona feina, Càritas Barcelona

PILARÍN BAYÉS

LA SETMANA

Escoltat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

L'ESCOLANIA DE MONTSERRAT I EL MIL·LENARI DEL MONESTIR

Tres corals infantils d'alt nivell —l'Escolania de Montserrat, el Copenhagen Boys Choir de Dinamarca i el Tölzer Knabenchor de Baviera— van actuar el 21 de novembre a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona i el 22, a Montserrat. Tots tres grups s'unien així per commemorar el mil·lenari del monestir català. En una entrevista al programa *Sense distància* unes hores abans d'aquests concerts, el prefecte de l'Escolania de Montserrat, Efreem de Montellà, va explicar que, per als nens, “trobar-se amb grups semblants d'altres llocs d'Eu-

ropa ha estat molt especial”.

El monjo benedictí va destacar que “l'Escolania ha participat en el ritme normal del mil·lenari i alhora ha estat protagonista en quatre focus: l'enregistrament del Llibre Vermell, un concert amb obres de Bach i Häendel, la mateixa trobada d'escolanies i finalment la interpretació de la Cantata de Sant Nicolau de Benjamin Britten el 7 de desembre”, l'endemà de la festa del patró dels infants. Efreem de Montellà va recordar que, el 8 de desembre, les Vespres solemnes i el *Te Deum* tancaran la commemoració.

Zoom MACIÀ GRAU

CEE

Amb motiu del 1.700 aniversari del Concili de Nicea, el 20 de novembre la catedral de l'Almudena de Madrid va acollir una celebració en què van participar representants de totes les confessions cristianes a Espanya. Durant l'acte, emmarcat en l'Assemblea plenària de la Conferència Episcopal Espanyola, es va fer pública una declaració ecumènica que reafirma la fe que uneix totes les confessions. El Credo va ser llegit entre tots els participants —membres de l'Església espanyola reformada episcopal, de les Esglésies ortodoxes de Romania i Rússia, i de l'Església evangèlica espanyola—, que d'aquesta manera van commemorar el primer Concili ecumènic de la història.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

6 desembre del 1978

Referèndum per aprovar la Constitució espanyola

Contrapunt

Valentia, desesperació o inconsciència?

LUIS MIGUEL LUNA
Càritas Catalunya

Alguns dilluns al mes, a mig matí, truquen a la porta de Càritas Catalunya. Generalment, solen ser parelles de joves immigrants amb una o dues criatures; altres vegades és una dona o un home adult sol.

La història sol ser similar: “Portem un o dos mesos a Barcelona. Fins ara hem viscut en una senzilla pensió, però se’ns han acabat els diners i ens han fet fora. Avui ja no tenim on dormir, estem sols i haurem de restar al carrer.”

Escoltant-los se’t encongeix el cor i, amb total impotència, mires cap a on dirigir-los, però sabent que els centres de pernoctació i els albergs de

Els centres de pernoctació i els albergs estan plens i no donen a l’abast

l’Ajuntament estan plens i no donen a l’abast. Tampoc les entitats socials disposem de recursos d’emergència i, a més, anem al límit pel que fa el pagament d’un hostalet o pensió.

Se’t trenca l’ànima i et preguntes: són valents, desesperats o inconscients?

Valents perquè han deixat enrere la pobresa extrema, la violència de les màfies o de l’Estat, la persecució per la dissidència política o la religió, la fam... Han aplegat diners de la família i han emprès un viatge i un futur incerts.

Desesperats perquè no tenen res a perdre, llevat de la vida. Perquè allà no tenen feina per portar el pa a ca-

sa, perquè aquí saben que a la nit no els pertorbarà l’esclat de les bombes, els trets o els assalts de paramilitars o assassins ètnics.

Inconscients perquè no saben que si demanen asil o refugi, l’Estat espanyol tardarà uns dos anys a contestar solament la petició; o bé tres anys per a la concessió dels permisos de residència i treball, vivint en infrahabitats, fent feines precàries i indignes.

Però, potser no venen ni per valentia, ni per desesperació o inconsciència, sinó per esperança. Esperança perquè aquí, al nostre món “ric”, hi haurà persones que els allargaran la mà com a germans i fills del mateix Déu. ■

Mirada al món

Any jubilar, temps d’alliberament

AGUSTÍ BORRELL
Vicari general de l’orde
del Carmel Descalç

L’esclavitud persisteix en formes més subtils però igualment cruels

La celebració del jubileu durant l’any 2025 és una bona ocasió per recordar que les arrels últimes d’aquesta institució es troben en la Bíblia. Efectivament, l’antic calendari israelita preveia que cada cinquanta anys hi hagués l’anomenat any jubilar (Levític 25,8-13), en el qual, per exemple, estava estipulat que les terres i propietats venudes o arrendades retornessin als seus antics propietaris. El jubileu bíblic no era tan sols un temps de perdó dels deutes, sinó també d’alliberament dels esclaus. Era l’any del rescat, el moment en què els esclavitzats per la misèria recuperaven la terra, la dignitat i la llibertat. Una visió profètica que buscava construir una so-

cietat sense opressors ni oprimits, on tothom pogués caminar cap al futur sense llast.

Avui, aquesta imatge bíblica ressona amb força en el nostre món. Encara que abolida legalment, l’esclavitud persisteix en formes més subtils però igualment cruels: les dependències (drogues, joc, alcohol...) que encadenen milions de persones, l’explotació laboral i sexual, especialment de dones i nens en xarxes de tràfic, el colonialisme econòmic, amb països sencers sotmesos a deutes impagables i multinacionals que dicten lleis, i tantes altres cadenes invisibles (la tirania de l’opinió pública, la banalitat dels mitjans, la dependència digital que ens converteix

en esclaus de les pantalles...).

El profeta Jeremies (34,14-17) ja ho advertia: el refús a alliberar els esclaus va portar el càstig de Babilònia. L’egoisme trenca l’aliança social i, amb ella, la llibertat col·lectiva. Segons l’Evangeli de Lluc (4,18-19), Jesús proclama el jubileu com a part fonamental de la seva missió, que inclou posar en llibertat els oprimits. En l’Evangeli de Mateu (25,36), visitar els presos és trobar Jesús mateix. Recordant aquests referents bíblics, el jubileu d’enguany ha de ser una crida urgent a trencar les cadenes de tota mena que continuen mantenint viu l’esclavatge, i a construir un món on ningú sigui esclau del germà (Jeremies 34,9). ■

Tant de bo que puguem trobar un moment per encendre cadascuna de les espelmes de la corona d'Advent i pregar

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Arquebisbe de Barcelona

La corona d'Advent

Avui comencem un nou any litúrgic. Ho fem amb el temps d'Advent, un temps en què ens preparem per a la vinguda al món del nostre Salvador.

En aquest context, m'agradaria que ens fixéssim en un bonic símbol, típic de l'Advent, que cada cop més incorporem a les nostres cases, parròquies i comunitats religioses durant aquest temps. Es tracta de la corona d'Advent. Aquesta corona té el seu origen als països del nord d'Europa, tot i que fa temps que aquesta tradició ha arrelat a tot el món cristià.

La coronad'Advent és, com sabeu, un cercle fet amb branques verdes en el qual posem quatre espelmes, que representen els quatre diumenges d'aquest temps litúrgic que precedeix Nadal. Normalment, aquestes espelmes són de color morat, que és el color propi de l'Advent. Tot i això, també podem posar quatre espelmes de colors diversos, cadascuna amb un significat diferent.

La primera pot ser de color morat. Aquest color simbolitza penitència i preparació. I és que, en temps d'Advent, preparem el nostre cor per a la vinguda de Jesús. Així doncs, és una invitació a mantenir enceses "les nostres làmpades". Tal com ens diu Jesús a l'Evangeli: "Feliços aquells que, en arribar el Senyor, els trobi vetllant, perquè Ell mateix els farà seure a taula, s'hi acostarà i els servirà" (cf. Lc 12,37).

A la nostra corona d'Advent també podem posar-hi una espelma de color verd per a la segona setmana d'Advent. El verd és el color que associem a l'esperança. És el color de la natura, de la primavera, del renaixement. Aquesta espelma verda encesa ens recorda que per Nadal celebrem que un nen petit, nascut a Betlem fa dos mil anys, va tornar a tornar l'esperança a la humanitat.

La tercera espelma podria ser de color rosa, color litúrgic del tercer diumenge d'Advent, anomenat diumenge *Gaudete*, és a dir, de l'alegria. El naixement d'un nen és sempre un esdeveniment joiós. L'Advent és un temps alegre que ens prepara per a

la més bella de les notícies: Déu s'ha fet home per a la nostra salvació. Llavors, diguem com l'apòstol Pau: "Vi-viu sempre contents en el Senyor! El Senyor és a prop" (Fl 4,4-5).

La quarta i darrera espelma de la corona podria ser de color blanc, un color que simbolitza la presència de Déu. Crist és la llum que mai no s'apaga. Qui creu en Ell no és a la foscor, la seva vida s'il·lumina i s'omple de claredat. Demanem a Déu Pare que ens concedeixi el do de poder ser petites espelmes que il·luminin el món amb la llum de Crist.

Benvolguts germans i germanes, tant de bo que puguem trobar un moment per encendre cadascuna d'aquestes espelmes i pregar. Demanem al Fill de Déu, príncep de la pau, que hi hagi concòrdia a tot el món. Demanem-li que ens faci sembradors de pau. Déu vulgui que l'Advent sigui un temps de trobada amb Crist. Ell sempre ens està buscant. Ell ha vingut a compartir les nostres penes i alegries, a començar amb nosaltres una bonica història d'amor. Bon temps d'Advent. Que el Senyor us beneeixi i us guardi. ■

El servei TARS de l'arquebisbat de Barcelona es proposa oferir un acompanyament integral a preveres amb dificultats en l'àmbit espiritual, quotidià-pastoral i de salut psicològica

MOSSENS, GERRES DE TERRISSA A CUIDAR COMUNITÀRIAMENT

Els espais de fraternitat sacerdotal és necessari conrear-los. A la imatge, concelebrants en la benedicció del nou temple de la parròquia Sant Rafael, al barri de la Guineueta de Barcelona, el 28 de setembre passat.

JOAN ANDREU PARRA

Fotos: Agustí Codinach

Freud va contribuir molt positivament a descriure algunes formes de religiositat neuròtiques obsessives i certes creences religioses pseudodelirants que havia observat en els seus pacients. Però sobretot va formular el caràcter psicopatològic que s'amaga en una

religiositat punitiva i persecutòria, tal com ell, jueu, l'havia detectat, i els sentiments de culpabilitat no sana que podia generar. Es comprèn, doncs, que hi hagués resistència per part de determinats ambients religiosos a admetre la teoria psicoanalítica que Freud havia inaugurat." L'eminent psiquiatre, el jesuïta Jordi

Font i Rodón, explicava així [*Espiritualitat i salut mental. Una aproximació psicològica*, Fundació Joan Maragall, Quadern n. 76] que la Congregació del Sant Ofici prohibís —a través d'un *monitum* publicat el juliol del 1961— a tot clergue o religiós que practiqués la funció de psicoanalista i, a més, que cap sacerdot, religiós o religiosa acudís al psicoanalista si no era amb el permís del bisbe i per causa greu.

Certament, en aquestes sis dècades la percepció i visibilització de l'àmbit de la salut mental ha canviat molt a l'Església, fins al punt que el

papa Francesc, referint-se a la seva situació de dificultat personal a finals dels 70 en el context de la dictadura militar a l'Argentina admetia que “durant gairebé un any em va ajudar una psiquiatra, una dona jueva molt sàvia i capaç: anava a veure-la un cop per setmana i les seves instruccions sempre em van ser útils” [*Esperan-*

ça. L'autobiografia. Rosa dels Vents, 2025]. O el cas de Lleó XIV, que pateix insomni, segons revelava l'oficial del Dicasteri de la Doctrina de la Fe, Jordi Bertomeu, en una entrevista recent al *Diari de Tarragona*.

Respecte a la reticència a endinsar-se en la part psicològica, el P. Jordi Font contestava al nostre setmanari [n. 1799, 16/03/2014] que “tota institució i també l'Església té por davant del risc d'avançar en allò que és desconegut. Treballar en el coneixement profund de la psicologia humana, el treball psicoanalític del món interior, del món inconscient, fa por perquè poden aparèixer aspectes desconeguts que ens estaven enganyant sense adonar-nos-en”. Ara bé, certes diòcesis ja estan encarant aquesta qüestió, com la de Phoenix (Arizona, Estats Units), amb una Oficina del Ministeri de Salut Mental, o l'arxidiòcesi de Barcelona, que ha posat en marxa el servei TARS: “El nom són les sigles de les paraules *temps*, *acompanyament*, per *revifar el sacerdot*. També té unes reminiscències a sant Pau, originari de Tars, i ens serveix per referir-nos a aquesta vibració apostòlica que acompanya la vida sacerdotal”, explica mossèn Emili Gil, consiliari del servei. “La idea és poder crear un espai i un temps, perquè el sacerdoti es pugui viure amb intensitat, es pugui cuidar, i que els sacerdots sàpiguen que no estan sols, sinó que estan acompanyats, en primer lloc pel bisbe, i després per tota la comunitat cristiana”, continua.

El servei ha estat la resposta a una demanda del Consell Presbiteral de l'arxidiòcesi, amb els representants de tots els preveres de Barcelona, que demanaven concretar “la cura especial que té el bisbe de vetllar pels seus sacerdots” i que s'ha encarregat d'articular el bisbe auxiliar Javier Vilanova. L'experiència és “pionera en el propòsit de voler oferir un acompanyament integral”, assegura Mn. Gil. En efecte, al servei TARS hi ha un equip multidisciplinari que contempla la dimensió espiritual, amb sacerdots que ofereixen un acompanyament espiritual; la dimensió humana, amb persones que poden ajudar a solucionar gestions parroquials complexes; i la dimensió de la salut psicològica, amb un equip de psicòlegs i psiquiatres catòlics, “que poden ajudar a prevenir situacions complicades, a fer una teràpia

EMILI GIL

“La idea és poder crear un espai i un temps, perquè el sacerdoti es pugui viure amb intensitat, es pugui cuidar, i que els sacerdots sàpiguen que no estan sols”

“És important que els sacerdots siguem conscients que necessitem ser ajudats per poder ajudar els altres”

o oferir un suport si un es troba en una situació difícil”.

MOSSENS QUE NO SÓN “SUPERMANS”

Certament, el context pastoral on opera el prevere és complex. El jesuïta i psicòleg Giovanni Cucci apuntava en un article [“Soledat i malestar del sacerdot. Un problema estructural?”, *La Civiltà Cattolica*, 23/06/2023] algunes raons estructurals del malestar dels preveres: “La dissolució del teixit social va acompanyada de la manca de figures adultes de referència i d’un sentiment d’aïllament accentuat per la pandèmia de Covid-19; la pèrdua dels possibles llocs i temps de trobada, la reducció i envelliment de les comunitats; la situació de postcristianisme; la creixent burocratització i complexitat de la vida; o la revolució digital i l’adveniment de les xarxes socials.” Caldria afegir el qüestionament social del ministeri per la crisi dels abusos sexuals a menors.

“Un sacerdot està disponible per a tothom, ha d’acollir a tothom i ha de consolar, ha de portar esperança, ha de portar alegria i ho ha de fer sempre de bon humor i amb bones paraules. Un sacerdot enfadat, malament raï! Però, clar, això no pot ser a base de fer un esforç sobrehumà, sinó que això necessita viure’s des de la se-

renitat que dona la vida interior, que és la pregària i la vida espiritual, però també des de l’estabilitat emocional, humana, personal, de relació, amb bones amistats amb altres sacerdots i altres persones”, remarca el consiliari del servei TARS.

Tina Parayre és la responsable i primera persona a qui adreçar-se del servei TARS, és laica cistercenca i va ser durant més de vint anys responsable de voluntariat a l’Hospital Sant Joan de Déu. Apunta alguns factors que poden incidir en el malestar d’un prevere: “En els preveres més grans no és un problema de salut mental, però sí de pastoral, per una monotonia, un perdre la il·lusió. El que ha de mantenir un prevere actiu i feliç és saber que té sentit el que fa. En els més joves, és la soledat a la qual no estan acostumats, la pressió de moltes coses a fer amb el risc de veure’s desbordats i una exposició molt gran. Han de saber trobar l’equilibri entre posar límits i no ser distants amb la feligresia”, detalla Parayre.

El consiliari del servei TARS fomenta el desequilibri emocional d’un prevere en “una soledat mal portada”. I aclareix que “el sacerdot té una vocació molt específica, que demana una soledat, que vol dir una intimitat amb Déu, i que és una obertura per estar al servei de tots. Si això

no es cultiva bé i es converteix en una soledat insana, aquell sacerdot es va tancant i pot acabar deixant que el seu do del sacerdoci es compliqui i s’enfosqueixi”. Per evitar-ho, Mn. Gil remarca que és clau que el prevere sàpiga que “està acompanyat per l’amor, per la cura de tota l’Església. Tots estem per ajudar-nos els uns als altres: els sacerdots estem al servei de tot el poble de Déu, però també tots els fidels cristians estem al servei els uns dels altres. És important que els sacerdots siguem conscients que necessitem ser ajudats per poder ajudar els altres”.

Parayre precisa que “pensar que en persones amb una vida espiritual tan forta com un prevere, la salut mental, haver de superar un dol (com la pèrdua de la mare) o un fracàs ja no ha d’afectar, és un greu error. La part psicològica i l’espiritual no són la mateixa, i això costa de diferenciar per la mateixa persona i tot el seu entorn. La salut mental es veu com una debilitat de la persona i no és així; un prevere té les mateixes possibilitats de tenir depressió o ansietat que un seglar, potser més, perquè escolten les nostres misèries”.

Precisament, aquesta soledat de la rectoria es transforma quan els mossens es jubilen i passen a viure en una residència: “Per a molts, viure

El bisbe Javier Vilanova és impulsor del servei TARS a l'arquebisbat de Barcelona. A la imatge, en la celebració dels 45 anys de l'ordenació del primer diaca permanent, Lluís Nadal, a Badalona el 9 de novembre passat.

a la residència suposa una nova etapa on poden tornar a compartir experiències, celebrar junts i sentir-se part d'una petita família. Tot i així, alguns necessiten un breu període d'adaptació", explica Ana Montserrat Pulido, directora de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, de Barcelona. "Ofereim un entorn acollidor i familiar, on els residents disposen d'espais privats que els permeten gaudir de moments de silenci i intimitat a les habitacions individuals. D'aquesta manera, la convivència no exclou l'espiritualitat i l'autonomia, sinó que les complementa i enriqueix", subratlla Montserrat, que també forma part de l'àrea d'atenció humanosocial de TARS.

La directora de la residència sacerdotal remarca que, pel que fa a la salut amb què arriben els preveres, "hi ha molta diversitat. Alguns ho tenen tot molt ben planificat abans de jubilar-se i arriben amb il·lusió per compartir aquesta nova etapa amb altres companys, viure en comunitat i continuar aportant la seva experiència i el seu sacerdoci. D'altres arriben amb situacions mèdiques més delicades, sobretot per malalties, i aquí se'ls ofereix un servei integral (ACP – Atenció Centrada en la Persona): atenció mèdica, infermeria, fisioteràpia, psicologia, alimentació

adequada i acompanyament personal, adaptant-ho tot a cada cas".

ESTUDIS SOBRE EL MALESTAR SACERDOTAL

Algunes diòcesis han hagut d'afrontar la situació extrema del suïcidi d'algun prevere. Cucci citava el Brasil (durant l'any 2018, 17 sacerdots es van llevar la vida i 10 més el 2021), França (7 suïcidis en quatre anys), Itàlia o la mateixa arxidiòcesi de Barcelona. És el cas del sacerdot de la diòcesi italiana de Novara, Matteo Balzano, de 35 anys, que el 5 de juliol passat es va suïcidar. "Viure la Pasqua del Senyor és el sentit profund del ministeri del sacerdot. Pasqua vol dir *pas*. En els moments més foscos i difícils que experimentem, recordem que aquest *pas* el vivim sempre al costat del Senyor. Per això, hem d'aprendre a no amagar-nos davant les nostres pors i fatigues. Hem d'aprendre a escoltar-nos. I a trobar, en les nostres relacions fraterne, llenguatges i paraules d'acollida i comunió", va expressar en el funeral de Balzano el bisbe Franco Giullo Brambilla. "Què ens diu aquesta mort que ha colpejat tan profundament els nostres cors? Ens parla de la importància i la urgència de tornar a centrar l'atenció en la cura de l'ànima", continuava el prelat.

TINA PARAYRE
"Un prevere té les mateixes possibilitats de tenir depressió o ansietat que un seglar, potser més, perquè escolten totes les nostres misèries"

"Els laics no solament hem d'exigir, sinó que també hem d'oferir suport i sentir-nos molt més corresponsables"

Els preveres sovint han d'exercir funcions de lideratge a les comunitats. A la imatge, Mn. Felip-Juli Rodríguez amb catecúmens a la catedral de Barcelona, el 15 de febrer passat.

Algunsebisposats han indagat en les causes del malestar: per exemple, el 2008, en una investigació realitzada per ISMA Brasil a partir d'entrevistes amb 1.600 sacerdots, religiosos i religioses, havia assenyalat que la principal causa d'estrès a la vida religiosa era l'absència de privadesa, temps i espai adequats per a l'autocura. El novembre del 2020 la Conferència Episcopal Francesa presentava un estudi sobre la salut dels sacerdots diocesans amb la participació de gairebé 3.600 preveres (més de la meitat) on sobretot emergia una situació d'aïllament: el 40% sentia un grau de realització personal baix i malestar en relació amb la jerarquia eclesiàstica, sovint a causa de problemes de gestió; dos de cada cinc preveres tenien problemes amb l'alcohol i el 8% eren addictes; i un 2% patia de forma greu, i un 7% de forma elevada, el *burn-out* (síndrome d'esgotament o del cremat). En una investigació feta el 2005 a Pàdua, Itàlia, es destaquen sis aspectes que poden conduir al *burn-out* del sacerdot: la sobrecàrrega de treball, la manca de control

sobre aquest treball, la gratificació insuficient, la pèrdua del sentit de comunitat, la percepció de manca d'equitat en el tracte rebut i la percepció de conflicte entre els valors propis i els de l'organització.

Les recomanacions d'aquests estudis eren la lluita contra la soledat, afavorir espais de convivència fraternal dels preveres (a l'arxidiòcesi de Barcelona es fan tres o quatre trobades l'any), crear a cada diòcesi serveis amb equips multidisciplinaris que facilitin la tasca del sacerdot i que visqui el ministeri de forma saludable o crear la figura dels supervisors pastorals i mediadors als quals els sacerdots podrien dirigir-se en cas de dificultats.

SABER-SE AJUDATS

Tot i que el servei TARS té un breu recorregut, fins ara una dotzena de preveres estan sent acompanyats per l'equip. S'han atès casos com el d'un mossèn que tenia una persona que generava problemes a la parròquia i que ell no sabia com solucionar: "Des del TARS se li van oferir una

sèrie d'ajudes per resoldre aquests conflictes i després ell també va poder enfortir-se anímicament i poder superar aquesta situació difícil", relata Mn. Gil. Hi ha altres casos més pràctics com ajudar a fer neteja a un sacerdot que havia anat acumulant a casa una pila de trastos, voluntaris que ajuden un prevere a millorar la seva capacitat de lideratge o de gestió (obres, goteres, comptabilitat...). De fet, alguns aspectes s'estan proposant en forma de càpsules formatives molt pràctiques. "N'estan encantats, molt contents, s'han sentit molt ben atesos i acollits, se'ls està fent l'acompanyament que necessitaven, en algun cas s'ha pogut resoldre la situació", remarca Parayre.

"La idea és no només intervenir quan hi ha un problema o una situació greu, sinó ajudar a crear un estil de vida i una manera de fer les coses que siguin sanes, humanes, espiritualment i pastoralment", explica Mn. Gil. "De vegades quan està sol el mossèn, qualsevol cosa se li fa una muntanya. Quan saps que tens gent al teu costat que et dona suport, que t'aprecia, que està a la teva disposició

El jesuïta Jordi Font i Rodón va ser l'ànima del Centre mèdic-psicològic de la Fundació Vidal i Barraquer.

per ajudar-te, vas trobant maneres de solucionar les coses”, continua Mn. Gil. El consiliari admet que ha sentit en la seva trajectòria la mossegada de la vulnerabilitat: “He recorregut en primer lloc a la direcció espiritual. Gràcies a Déu, he pogut tenir germans sacerdots que m’han acompanyat espiritualment als quals he pogut obrir el cor i quan he necessitat ajuda a través d’ells l’he poguda trobar. I després també la família i els amics són un suport molt important.”

Per a Tina Parayre el laïcat té un paper fonamental en la cura i guarició, quan s’escau, del capellà: “Els laics no solament hem d’exigir, sinó que també hem d’oferir suport i sentir-nos molt més corresponsables. S’hauria de fer una mica d’educació a les parròquies per ser conscients que hem de cuidar el prevere. La proposta del camí sinodal del papa Francesc és, precisament, això, que els laics i els preveres anem cadascú en el seu espai, però que caminem junts.”

L’arquebisbat de Barcelona també complementarà aquest servei amb l’oferiment d’una revisió mèdica

anual als preveres diocesans durant aquest curs i està estudiant oferir una mútua de salut amb condicions econòmiques més avantatjoses en negociar-se com a col·lectiu. El TARS s’està començant a explicar directament als mossens de les comunitats pastorals demanant-los què és el que volen: “Volem sobretot crear aquest ambient de confiança mútua, que tothom senti que el tenim en compte. Volem respectar sempre la intimitat i la llibertat de cada persona, però que sàpiguen que estem al seu costat per ajudar. El TARS treballa des d’una confidencialitat que afavoreix l’ambient de confiança”, precisa mossèn Gil. Justament, Parayre valora de les comunitats pastorals “que els preveres no estiguin tan sols i que puguin treballar conjuntament; en-

ANA MONTSERRAT
“Per a molts, viure a la residència suposa una nova etapa on poden tornar a compartir experiències, celebrar junts i sentir-se part d’una petita família”

cara que no visquin junts, s’han de trobar, planejar i programar junts... D’aquesta manera, si es veuen i comparteixen també podran detectar si un d’ells no està tan bé com hauria d’estar”. ■

Fes via cap a Montserrat amb el Cremallera i els funiculars

#LaViaSostenible

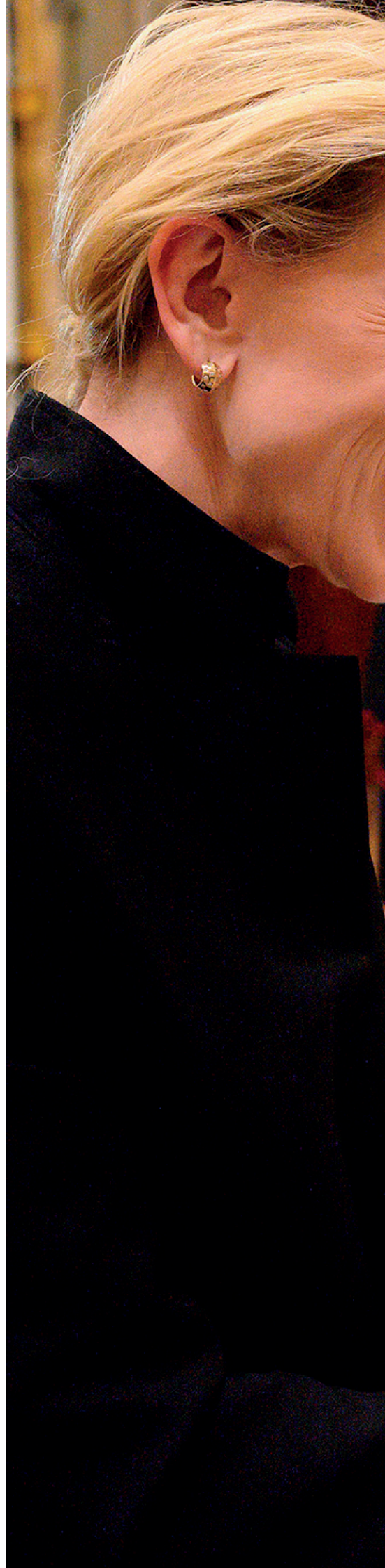

V

© Vatican Media

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana recollim el **Jubileu dels Pobres**, **Lleó XIV** rep el món del **cinema** i la **Comissió Executiva** de la **CEE**, coneixem les **pel·lícules** favorites del **Papa**, entrevistem **Elisabetta Piqué** i parlem de la **Pastoral Penitenciària**

El Papa es va reunir el 15 de novembre amb directors i actors de cinema. Una de les intèrprets més conegudes que va saludar Lleó XIV va ser Cate Blanchett.

Lleó XIV continua la tradició del papa Francesc de compartir taula amb els més necessitats

Jubileu dels Pobres: “Dignitat per a tothom, sense excloure ningú”

© Vatican Media

Lleó XIV es va sentir molt a gust en el dinar amb els pobres a l'aula Pau VI.

ÁNGELES CONDE
Ciutat del Vaticà

Un dels esdeveniments jubilaris més especials dels que s'han celebrat en aquest Any Sant ha estat el Jubileu dels Pobres, en el qual s'ha emmarcat, a més, la IX Jornada Mundial dels Pobres. Aquest dia se celebra a l'Església per voluntat del papa Francesc el qual, en concloure el Jubileu de la Misericòrdia el 2016, va instituir aquesta jornada la primera edició de la qual es va fer el 2017.

Com cada any, el Vaticà va habilitar serveis especials en horaris més pro-

longats per assistir les persones necessitades o que disposen de recursos escassos. Així, per exemple, l'ambulatori “Mare de Misericòrdia”, obert el 2015 en un lateral de la plaça de Sant Pere, va ampliar els serveis durant aquests dies. El dispensari atén unes 2.000 persones al mes i els ofereix serveis mèdics i medicines de forma totalment gratuïta. Durant el Jubileu dels Pobres, Lleó XIV va inaugurar una ampliació d'aquest centre mèdic, amb el nom “Ambulatori de Sant Martí”, dotat d'un nou servei de radiologia.

El Jubileu va començar oficialment divendres 14 de novembre amb una vetlla celebrada a la basílica de Sant Pau Extramurs. Molts grups van traves-

sar la Porta Santa de la basílica de Sant Pere durant aquesta primera jornada, tot i que el gruix dels participants ho va fer al llarg del dissabte 15. Aquella tarda es van aplegar a la plaça de Sant Pere per celebrar una vetlla mariana de pregària animada per l'associació francesa “Fratello”. Fa 9 anys, durant el Jubileu del 2016, el fundador d'aquest grup va ser qui va suggerir a Francesc la institució de la Jornada Mundial dels Pobres. El Papa va recollir el guant i la va anunciar a la carta apostòlica *Misericòrdia et misera*.

Unes 10.000 persones, provinents de diferents països del món, es van inscriure per participar en aquest Jubileu de l'Esperança i, tal com ha passat en

cadascun dels esdeveniments jubilaris, l'assistència va acabar superant qualsevol previsió inicial. Ho demostren les 20.000 persones que es van haver de quedar fora de la basílica de Sant Pere diumenge mentre que al seu interior Lleó XIV presidia la missa conclusiva del Jubileu dels Pobres en companyia de 6.000 assistents més.

Abans de començar l'Eucaristia, el Pontífex va aparèixer a la plaça. "Avui la basílica se'ns queda una mica petita", va dir el Papa als que es van quedar fora. Els va animar a seguir la missa "units en Crist". Prèviament, havia saludat un per un els integrants d'un grup format per diferents famílies del món que han pogut tenir una llar gràcies a la iniciativa "13 Cases" de la Família Vicenciana.

Un cop a la basílica, Lleó XIV va pronunciar una homilia en la qual va convidar els responsables de les nacions a "escoltar el crit dels més pobres". "No podrà haver-hi pau sense justícia, i els pobres ens ho recorden de moltes maneres", va assegurar. També va recordar que la pobresa interpel·la tots els cristians i, com a conseqüència, "no hem de viure una vida replegada sobre

nosaltres mateixos ni en un intimisme religiós que es tradueixi en desentenendre's dels altres i de la història". "Al contrari, buscar el Regne de Déu implica el desig de transformar la convivència humana en un espai de fraternitat i de dignitat per a tothom, sense excloure ningú", va concloure.

Va ser un matí mogut per al Pontífex, que també va saludar dins dels jardins vaticans un grup que dinava allà després de la missa. Després, es va desplaçar fins a l'aula Pau VI on va prosseguir amb la tradició establerta per Francesc de compartir taula amb els més necessitats durant la Jornada Mundial dels Pobres. Lleó XIV va convidar unes 1.300 persones a un dinar que va servir no només per alimentar els cossos, sinó, sobretot, per alimentar les ànimes.

LLEÓ XIV, AMB GRANS ESTRELLES DE CINEMA

Aquell mateix cap de setmana el Papa va mantenir una trobada "de cinema". El palau apostòlic va esdevenir durant un parell d'hores una mena de petit Hollywood o Cinecittà. Lleó XIV

va rebre diferents actors i directors de cinema famosos per dialogar sobre el setè art. Va ser una trobada en l'estela d'aquelles que Francesc va mantenir el 2023 i 2024 tant amb artistes plàstics com amb humoristes.

Van anar a la cita intèrprets internacionals com Cate Blanchett o Monica Bellucci i cineastes com Spike Lee, Gus Van Sant o el català Albert Serra. En el seu discurs, el Papa va convidar tothom a ser testimoni d'esperança a través de les seves obres. També els va explicar que el poder del bon cinema, i dels seus creadors i protagonistes, pot promoure la dignitat humana. "El cinema té la capacitat d'educar la mirada", els va dir el Pontífex. Lleó XIV també va lamentar que cada cop hi hagi menys sales de cinema, cosa que posa "en perill l'experiència del cinema". Per això, va demanar a les institucions que ajudin la indústria perquè no es perdi "el valor social i cultural d'aquesta activitat".

Dies abans, en un vídeo, Lleó XIV va confessar les seves preferències cinematogràfiques. Va explicar que les seves pel·lícules favorites són *Que bonic que és viure*, *La vida és bella*, *Somriures i llàgrimes* i *Gent corrent*. ■

Viu el Concert de Nadal

A LA SAGRADA FAMÍLIA

Inscriu-te
al sorteig d'entrades
de l'1 al 4 de desembre

sagradafamilia.org/nadal

12 de desembre
a les 19 h

El Vaticà ha compartit les quatre “pel·lícules més significatives” per al Pontífex, amb motiu de la trobada amb els actors i directors de cinema

Les quatre pel·lícules preferides del Papa

“Que bonic que és viure” (1946), protagonitzada per James Stewart, és una de les pel·lícules que han marcat més el papa Lleó XIV.

MACIÀ GRAU

Pocs dies abans de la trobada del Papa amb les estrelles i directors de Hollywood al Vaticà, la Santa Seu va compartir un vídeo on Lleó XIV revela les quatre pel·lícules que han estat més significatives en la seva vida. Els quatre films són clàssics del cinema i tenen una tipologia molt variada, que inclou des de musicals fins a autèntics drames. No obstant això, tots comparteixen un eix en comú: la importància de la família, i la transmissió de valors com la solidaritat, el sacrifici i l'esperança.

“Que bonic que és viure” (1946)

Dirigida per Frank Capra, *It's a Won-*

derful Life és una pel·lícula nord-americana que aposta pels valors més profunds de la naturalesa humana, com l'amor, la solidaritat o la bondat. El film explica la història d'un àngel que és enviat a la Terra amb la missió de convèncer un home que no se suïcidi. L'àngel li ensenya a aquest ciutadà com hauria sigut la vida dels seus éssers estimats si ell no hagués existit.

“Somriures i llàgrimes” (1965)

Dirigida per Robert Wise, *The Sound of Music* és un musical ple d'emoció que explica la vida d'una jove novícia que és enviada a fer d'institutriu d'una família d'Àustria. Coincidint amb la invasió nazi del país, la família ha de fugir amb l'ajuda de les monges del convent.

“Gent corrent” (1980)

Dirigida per Robert Redford, aquesta pel·lícula (*Ordinary People*) tracta el dol i la capacitat de superació d'una família adinerada després de la mort d'un dels fills. L'accident canvia per complet la vida de la família i la relació dels seus membres, que descobreixen la importància de les relacions humanes per superar la tragèdia.

“La vida és bella” (1997)

Dirigida per Roberto Benigni, *La vida és bella* és una pel·lícula italiana inspirada en l'experiència d'un supervivent de l'Holocaust. El film, com els anteriors, explora l'amor familiar, el sacrifici i l'esperança, però sobretot en destaca la capacitat de trobar la bellesa i el sentit de la vida fins i tot en les situacions més extremes.

Amb aquest vídeo, el Papa ha mostrat una vegada més la seva passió pel setè art, que va defensar durant la se-

va reunió amb els actors i directors al Vaticà. I és que com va recordar a la trobada, “el bon cinema posa en moviment l'esperança”, com fan les quatre pel·lícules que ha seleccionat com les més significatives. Totes elles, com diu el Pontífex, “no exploten el dolor, sinó que l'acompanyen, l'investiguen”, en definitiva, “expliquen l'aventura espiritual de l'ésser humà”. ■

Lleó XIV rep la Comissió Executiva de la Conferència Episcopal Espanyola

Mons. Argüello veu amb “esperança” una possible visita del Papa a Espanya

© Vatican Media

A la visita, l'Executiva de la CEE va poder comprovar que Lleó XIV “coneix bé” Espanya, va remarcar Mons. Luis Argüello.

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Redacció

El 17 de novembre el papa Lleó va rebre la Comissió Executiva de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Al terme de la trobada, el president de la CEE, l'arquebisbe Luis Argüello, explicava que els bisbes finalitzaven la reunió esperançats per dos motius. El primer, en relació amb un possible viatge de Lleó XIV a Espanya: “Tot i que lògicament no podem confirmar una visita perquè és la Santa Seu qui anuncia els seus viatges, sortim esperançats que aquesta visita es pugui fer potser relativament aviat.” Sobre la taula hi ha les invitacions, entre d'altres, per visitar les Canàries per conèixer de primera mà el drama de les migracions o Barcelona, amb motiu de la culminació de la torre de Jesucrist de la Sagrada Família “i, fins i tot, la possible beatificació de Gaudí”.

El segon aspecte per tenir esperança és que el Papa coneix “el cert ressorgiment de l'interès espiritual i de la recerca religiosa, especialment entre sectors joves”, comentava el president de la CEE, “Lleó XIV és coneixedor de la importància del creixement dels anomenats ‘recessos d'impacte’, de persones que busquen el baptisme...”. I afegia: “Nosaltres hem confirmat també aquestes inquietuds compartint-li que enguany, a Espanya, el nombre de seminaristes ha crescut en relació amb l'any anterior en més d'un centenar.”

En la reunió, l'Executiva va explicar al Papa tot el que l'Església espanyola està aplicant en la prevenció, formació i reparació de les víctimes d'abusos amb el pla PRIVA que ha donat lloc a una comissió de reparació “que creiem que està atenent les víctimes que s'hi han apropiat de manera satisfactòria”, assenyalava Mons. Argüello.

Com recordava el també arquebisbe de Valladolid, fa més d'un any que l'Església espanyola ha posat en marxa un sistema de reparació per a víctimes els casos de les quals hagin prescrit o en què els acusats hagin mort: “Nosaltres hem rebut la confirmació d'aquest camí per part de la Santa Seu.”

Altres temes que la Comissió Executiva va tractar amb el Pontífex, en paraules del president de la CEE, van ser “els diversos moments que viu l'Església espanyola, el desig gran d'anunciar l'Evangelí, els reptes de la iniciació cristiana, la distribució territorial, l'arribada a les nostres comunitats de molta gent d'altres llocs del món, la preocupació per la presència pública dels laics, la situació dels religiosos, monges de clausura, una riquesa tan gran de monestirs a l'Estat espanyol, però minvants, la realitat també dels sacerdots que s'incorporen d'Iberoamèrica i d'Àfrica”. ■

Elisabetta Piqué, coautora del llibre “El último cónclave”

“Lleó XIV és algú que escolta molt, que és reflexiu, però que finalment pren decisions”

Elisabetta Piqué i Gerard O'Connell, autors del llibre “El último cónclave”.

IGNASI MIRANDA

El desenvolupament intern del conclave en què es va triar Lleó XIV entre els dies 7 i 8 de maig, les suposades manio- bres que van intentar influir en l'elecció, les anècdotes de l'interior de la Capella Sixtina i la realitat que Robert Francis Prevost no va tenir rivals en cap moment —ni tan sols l'italià Pietro Parolin— es revelen per primera vegada en el llibre *El último cónclave* (Arpa Ediciones), escrit pel matrimoni de vaticanistes Elisabetta

Piqué i Gerard O'Connell.

Elisabetta Piqué, d'origen argentí, amiga personal de Francesc i amb arrels catalanes, va ser entrevistada al programa *Sense distància* de Ràdio Estel. Els dies 20 i 21 de novembre va ser a Barcelona i Manresa per presentar el seu llibre en un acte d'homenatge a Francesc.

El llibre explica el que va passar des de la mort del papa Francesc fins a l'elecció del nou Pontífex. Què és per a vostè el més important d'aquests dies?

El més important és que deixa plasmada una situació que finalment ja és història. Recordem que s'havia tren-

cat un tabú quan va ser elegit el papa Francesc el 2013, perquè era la primera vegada que s'elegia un Papa vingut de la fi del món, un Papa llatinoamericà. El 8 de maig passat, 133 cardenals d'arreu del món, en un conclave mai tan internacional —hi havia setanta nacionalitats diferents—, trenquen novament un tabú i trien per primer cop —quelcom que era impensable—, un Papa nascut als Estats Units: Robert Francis Prevost. Aquesta figura, per a molts desconeguda, com en el seu moment també era desconeguda la de Jorge Mario Bergoglio, era el menys americà dels americans. Ha viscut la meitat de la seva vida sacerdotal al Perú. No era el Papa *gringo* en absolut; era el Papa també peruà. Era el Papa dels dos mons. I això és un dels factors que va fer que pogués trencar-se aquest tabú.

En el llibre s'explica que Prevost no va tenir rivals, segons com van anar les votacions; també s'hi revelen escrutinis. Tenint en compte que els cardenals electors no poden revelar res del que passa a la Capella Sixtina durant el conclave, fins i tot sota pena d'excomunicació, com ha estat possible arribar a conèixer aquestes dades?

Jo no soc l'única autora d'aquest llibre. L'altre autor és el periodista Gerard O'Connell, un dels veterans vaticanistes irlandesos. Un “petit detall” és que es tracta del meu marit. Ell fa informació del Vaticà des de fa molt de temps. Aquesta mena de llibres es poden escriure perquè hom construeix per endavant una relació de confiança amb molts dels cardenals al llarg dels anys. Un explica una cosa; aquell, una altra. Així anem reconstruint, com en un mosaic, la realitat. Si algú ha vist

la pel·lícula *Cónclave*, que tant ha fet parlar, la realitat supera la ficció. Estem parlant d'un conclave (*cum clavis*, que vol dir "amb clau"), la reunió més fascinant, que atreu moltíssima atenció, amb les fumates... Un espai totalment tancat, protegit, on no hi pot entrar res. Cal dir que són éssers humans, tot i que també hi participa l'Esperit Sant. El 9 de maig, dia posterior a l'elecció, els cardenals dels Estats Units van oferir una conferència de premsa a Roma, explicant el que ells havien vist. També van fer una conferència de premsa els cardenals alemanys, espanyols... Llavors vam anar ajuntant trosset a trosset i reconstruint el que va passar. Per tant, ells no van trencar el secret, sinó que anaven proporcionant pistes.

La sensació era que Robert Prevost era el candidat més generador de consensos, el més transversal de tots ells.

En realitat, era una sensació que tenia poca gent, perquè no apareixia entre els candidats amb més possibilitats. No va començar a emergir el seu nom fins molt pocs dies abans del conclave. I això va ser una circumstància que el va beneficiar. Una situació que també va ocórrer en el conclave del 2013 amb Jorge Mario Bergoglio. També era un nom que sonava poc. Recordo que deien llavors que Bergoglio era massa gran, 76 anys, que ja havia tingut la seva oportunitat al conclave anterior, el del 2005. Era conegut només per una trentena de cardenals que havien participat al Sínode de la Sinodalitat.

El papa Francesc va nomenar el cardenal Prevost prefecte del Dicasteri per als Bisbes, que és un dels "ministeris" més importants del Vaticà. Això va ser un senyal de l'enorme estimació de Francesc envers Prevost. Deia el Papa que volia un missioner en aquest dicasteri. Aquí va poder demostrar la seva capacitat de mediar, de solucionar, de manera sòbria. És algú que escolta molt, que és reflexiu, però que finalment pren decisions. Com revelem en el llibre, casualitats del destí van fer que ell mateix tingués un paper dins del conclave. Hi havia unes boletes de fusta on, per sorteig, durant el conclave es trien els qui seran els escrutadors, els qui canten els vots, i el cardenal Prevost va ser-ne un dels elegits. Els altres cardenals van veure com ell, amb moltíssima serenitat, va desenvolupar aquesta funció.

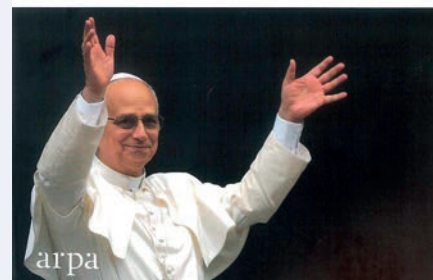
En el llibre es parla d'un mòbil que hi havia a la Capella Sixtina...

És un dels petits detalls, d'entre molts d'altres, que hem aconseguit descobrir que va succeir el 7 de maig, durant la primera votació a la tarda. Va trigar moltíssim a sortir la fumata negra. Després ens vam assabentar que no va ser només perquè la predicació del cardenal Cantalamessa va ser molt llarga, sinó també perquè van percebre, des de fora, que hi havia una SIM activa. Un cardenal s'havia oblidat d'entregar el mòbil i el tenia a la butxaca! ■

El último Cónclave

Gerard O'Connell Elisabetta Piqué

La sorpresa final de Francisco: la elección del papa León XIV

Projecte
Endavant mares
Per una maternitat positiva i feliç

38 anys al costat de la maternitat vulnerable

Ajudem i oferim suport humà a la dona durant tot l'embaràs i el primer any del nadó

ES76 2100 0541 86 0200123371

 bizum01859

www.fundacioprovinda.org

 @endavantmares

Col·labora!

MADRID

La pastoral penitenciària, deslligant nusos

Els pares Xavier Rodríguez i Jesús Bel a les jornades.

MARIA BALART ALTÉS

Professora jubilada
Delegada diocesana de Pastoral
Penitenciària a Tortosa

Sota aquest lema es van celebrar els dies 7, 8 i 9 d'octubre a Madrid les XXXVI Jornades nacionals de capellans i delegats diocesans de Pastoral Penitenciària. Presidits i animats per Mons. Florencio Roselló Avallanas, arquebisbe de Pamplona i bisbe de Tudela, un nombrós grup de 60 persones provinents de moltes diòcesis

espanyoles, entre elles la de Sant Feliu de Llobregat, Terrassa i Tortosa, vam poder reflexionar, aprofundir i compartir aquells aspectes fonamentals en el compromís de la nostra missió: ser el rostre de l'Església dins el centre penitenciari i, alhora, apropar el rostre dels nostres germanes i germans privats de llibertat a la societat.

La presó és un espai d'evangelització extraordinari que ens permet sentir la veu de Jesús dient-nos "vaig estar pres i vaig venir a veure'm". El lema escollit està carregat de gran significat. Els nusos que cadascú té/tenim i que ens empresonen; els nusos de les dificultats quan manca la llibertat, o els

que l'administració també imposa; la incertesa d'aquelles persones quan surtin de la presó; els nusos de l'aïllament i el desfasament amb què es trobaran (respecte a la feina, a restablir vincles). La incomprensió, sovint de la família, dels amics i del propi entorn social.

Les diferents ponències ens van enriquir en l'aspecte formatiu. Destaquem la intervenció dels pares mercedaris José María Carod i Jesús Bel, que exerceixen com a capellans als CP Joves-Quatre Camins i Brians I respectivament, així com la de Xavier Rodríguez SJ al CP Brians II. Ens van parlar de la importància de la presència als centres penitenciaris, on l'acompanyament a les persones privades de llibertat és un anunci evangèlic, un espai per poder experimentar la compassió, la misericòrdia i la tendresa, una trobada personal d'acolliment i escolta. Per això la responsabilitat del voluntariat per continuar formant-nos i la conveniència d'aquest tipus de jornades.

També les diòcesis catalanes tenim la nostra trobada anual per continuar avançant en aquesta pastoral tan important i potser menys coneguda que d'altres. Per això, animem els rectors especialment, que puguin oferir moments per sensibilitzar les nostres comunitats parroquials i apropar els nostres germanes i germans privats de llibertat a la societat, una societat a la qual anhelan tornar a integrar-se després de la seva rehabilitació i reparació. Per això tots nosaltres els hem d'infondre esperança en una nova oportunitat en les seves vides, mentre recordem que el primer sant que va estar al costat del Pare a la seva glòria va ser sant Dimas, el bon lladre.

La convivència compartida a les Jornades també ens va revitalitzar, sobretot davant dels moments de desànim. Capellans, delegats i voluntaris sostinguts per la fe, la pregària i l'amor del Pare seguim en el nostre compromís per ser aquella petita ajuda que faciliti als nostres germans desfer aquests nusos que els impedeixen la plena llibertat i la dignitat. ■

ENDAVANT MARES: UN NOU CENTRE PER CONTINUAR ACOLLINT VIDA

LA FUNDACIÓ PRO VIDA DE CATALUNYA INAUGURA UN NOU CENTRE D'ACOLLIDA I SUPORT A LA MATERNITAT PER AMPLIAR L'ATENCIÓ A MARES EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT

La Fundació Pro Vida de Catalunya celebra una nova fita en la seva trajectòria de més de 38 anys amb la inauguració del nou Centre d'Acollida i Suport a la Maternitat, situat a Gran Via Carles III, 63, a Barcelona. L'antic centre s'havia quedat petit davant l'increment de demandes d'ajuda de dones embarassades o mares en situació de vulnerabilitat. Amb aquest nou espai, més ampli i funcional, la Fundació podrà oferir una atenció integral a un nombre encara més gran de mares i nadons.

“Amb aquest nou centre fem possible allò que ens mou des del principi: que cap mare no se senti sola davant la maternitat”, explica Isabel Joly, presidenta de la Fundació. El nou equipament disposa d'aules per a tallers formatius i psicoeducatius, sales d'atenció personalitzada, i un magatzem per a la distribució de productes bàsics d'alimentació i higiene infantil. “És un espai pensat per acollir amb calidesa, dignitat i esperança”, afegeix Pilar Argelich, directora de la Fundació.

Des del 1987, la Fundació Pro Vida de Catalunya treballa per promoure el valor de la vida humana des del moment de la concepció i per oferir un missatge positiu i constructiu de la maternitat. El seu projecte Endavant mares, acompanya dones durant l'embaràs i el primer any de vida

del nadó, oferint suport psicoemocional, educatiu, social i material. L'any passat, 589 mares van rebre atenció gràcies a un equip multidisciplinari de professionals i a la col·laboració d'un ampli grup de voluntaris.

El projecte consta de quatre programes: *Acollim*, que ofereix acompanyament psicoemocional; *Eduquem*, amb tallers de preparació per a la maternitat; *Equipem*, que cobreix necessitats bàsiques d'alimentació i higiene; i *Orientem*, per afavorir la inserció social i laboral de les mares.

Des dels seus inicis, la Fundació ha celebrat el naixement de més de 9.000 nadons, fruit del coratge de mares que han volgut continuar endavant malgrat les dificultats. Els seus testimonis, plens d'agraïment, són la millor mostra que la solidaritat transforma vides.

Amb aquest nou centre, Pro Vida vol seguir sent referent d'acollida, esperança i vida. Un espai on cada dona que arriba hi troba un rostre amic, una escolta atenta i la força per dir: **Endavant!**

Amb aquest nou espai, la Fundació podrà oferir una atenció integral a un nombre encara més gran de mares i nadons

VIC

Més de 2.000 alumnes a la XXII Setmana de Cinema Espiritual

Un any més, va tenir lloc al bisbat la setmana de Cinema Espiritual. Entre el 3 i el 21 de novembre, més de 2.000 alumnes de vuit centres escolars van assistir al seu cinema local per tal de visualitzar pel·lícules amb contingut espiritual i de valors. En aquesta XXII edició, que tenia per lema "Construint ponts", hi van participar alumnes de primària, ESO, batxillerat i cicles de Vic, Manresa i Manlleu.

LLEIDA

IX Jornada Mundial dels Pobres

La Xarxa d'Entitats d'Acció Caritativa i Social, que agrupa catorze entitats de la diòcesi de Lleida, va organitzar el 15 de novembre, amb motiu de la celebració de la IX Jornada Mundial dels Pobres, una acció de sensibilització social a la plaça de Sant Francesc de Lleida i una pregària a l'església de Sant Pere. La Xarxa va instal·lar una carpa per donar-se a conèixer i compartir amb la ciutadania els diferents camps d'actuació en què treballa.

SOLSONA

Visita Pastoral del bisbe Francesc al Palau d'Anglesola

Els dies 1 i 3 de novembre, el bisbe Francesc Conesa va visitar la parròquia de Sant Joan Baptista del Palau d'Anglesola, en el marc de la visita pastoral que es va iniciar, a principis d'octubre, a la Unitat Pastoral Parroquial de Mollerussa. El diumenge va presidir la missa de Tots Sants i va conèixer el consell pastoral i alguns grups parroquials. El dilluns va oficiar la missa a la residència d'avis de Cala Cileta i va visitar l'ermita de Sant Roc.

TERRASSA

XIII Jornades Transmet

La diòcesi de Terrassa va celebrar les tretzenes jornades de formació i animació evangelitzadora els dies 14, 15 i 16 de novembre. Enguany el tema de reflexió va ser "Crec en l'Església" amb motiu del 1.700 aniversari del Concili ecumènic de Nicea, que definí doctrinalment la professió de fe de l'Església. El bisbe Salvador cloqué les jornades agraïnt la intensa participació.

URGELL

L'orfebreria romànica de la catedral, motiu de la conferència al Museu-Catedral d'Urgell

El Dr. Joan Duran-Porta, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i especialista en orfebreria medieval, va aprofundir en les peces d'orfebreria romànica de la catedral Santa Maria d'Urgell conservades al Museu-Catedral, tot situant-les en el context de l'orfebreria romànica a Catalunya, en una conferència organitzada pel mateix Museu-Catedral de la Seu d'Urgell.

TARRAGONA

Comiat de la Companyia de Maria de Tarragona

La comunitat de religioses de la Companyia de Maria es va acomiadar, el dia 12 de novembre, de la ciutat de Tarragona després de més de tres segles de presència i servei en la missió concreta del Col·legi Lestonnac-L'Ensenyança. La celebració eucarística en acció de gràcies va tenir lloc a la catedral de Tarragona, que es va omplir de religioses, alumnes, exalumnes, personal del centre i moltes persones que van voler acomiadar-se de les religioses de l'Ensenyança.

GIRONA

El santuari dels Àngels acull el Jubileu diocesà de la Vida Consagrada

El dissabte 15 de novembre, el santuari de la Mare de Déu dels Àngels va acollir el Jubileu diocesà de la Vida Consagrada, una trobada fraterna que va aplegar consagrats i consagrades de les diverses comunitats presents al bisbat. La jornada va incloure una missa presidida pel bisbe, dos testimonis sobre el procés sinodal i un refrigeri.

TORTOSA

Festa del Reservat al Seminari Diocesà

El dilluns dia 10 de novembre, es va celebrar un any més la festa del Reservat al Seminari Diocesà amb la participació del clergat diocesà i els seminaristes. Aquesta festa anual commemora els anys que fa que el Senyor Eucaristia va ser reservat al sagrari del Seminari Diocesà per primera vegada.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Calendari d'Advent missioner

La Delegació de Missions posa en marxa l'"Advent Missioner", tot un seguit de propostes i materials per treballar en els grups de catequesi. El lema de la campanya és "Aventura't a ser missioner!" i es proposen tres activitats d'animació missionera: en primer lloc, la campanya de sembradors d'estels, els calendaris d'Advent i la corona d'Advent, i dinàmiques pels quatre diumenges.

TICA FONT
Centre Delàs d'Estudis
per la Pau

Sempre és millor
una mala pau
que una bona guerra

Guerra Rússia Europa?

El 17 de novembre el comissari de Defensa i Espai de la UE, el lituà Kubiluis, va declarar que Putin abans del 2030 atacaria un país de la UE, segurament un país bàltic. “Els nostres serveis d’intel·ligència, inclosos els d’Alemanya, Dinamarca, Finlàndia, Països Baixos i els de la nostra regió (en referència al Bàltic), indiquen que Putin podria estar llest per posar a prova l’Article 5 en els dos a quatre anys vinents, abans del 2030.” L’Article 5 és com el lema del Mosqueters: “Un atac armat contra un membre de l’OTAN es considerarà un atac contra tots.”

El ministre de Defensa alemany ha alertat d’un possible atac de Rússia el 2028 i remarca la necessitat urgent d’enfortir la indústria d’armes, de modernitzar l’armament i ha començat a preparar exàmens mèdics per a un reclutament i reserva militar.

Les guerres no sorgeixen espontàniament, les guerres es preparen i es preparen en diversos fronts per aconseguir el suport i la implicació de la població i l’opinió pública.

1. La guerra es prepara econòmicament. Cal impulsar l’economia de guerra, invertir en indústria que fabricarà les armes per a la guerra. Al mateix temps que incrementen els estocs i les adquisicions de noves armes i nous avenços en armes que incorporin les noves tecnologies.
2. Durant els anys de preparació cal elaborar propaganda sobre l’ene-

mic, com n’és, de dolent, com aquest enemic ens vol danyar la identitat, els nostres valors... És necessari sentir que amenacen el nostre estil de vida. Ens recordaran com s’ha format la nostra identitat i com de diferents som respecte dels que es volen imposar per la força. El llenguatge que acompanya aquest discurs mantindrà un vocabulari altament negatiu envers els altres i molt positiu envers nosaltres. Deixant molt clara la dicotomia nosaltres-els altres, de manera que no hi hagi terceres vies. Seran discursos polaritzants, o estàs amb nosaltres o estàs amb els altres.

3. Aconseguir que la població en general doni suport a intervenir militarment i que els joves s’incorporin a la guerra

És evident que som en la fase de preparació per a la guerra amb Rússia, és el moment de plantejar que no volem arribar a una guerra, que si hi ha interessos contraposats, la millor manera és arribar a acords, cal abordar les controvèrsies i acostar posicions. Sempre és millor una mala pau que una bona guerra. Qualsevol guerra generarà molta pobresa, retrocedirem molts anys en l’estat de benestar, es paralarà el sistema productiu, comercial... diverses generacions quedaran perdudes.

És el moment de no adherir-nos a l’aposta de la guerra. Quan ja hagi començat, ens preguntaran on eren les veus dels pacifistes. ■

Cent anys de la culminació de la torre de sant Bernabé, l'únic dels 18 pinacles que l'"arquitecte de Déu" va veure conclòs abans de morir

EL BALCÓ DE GAUDÍ COMPLEIX UN SEGLE

JESÚS BASTANTE LIÉBANA

Periodista i novel·lista, autor d'"El aprendiz de Gaudí" (La Esfera de los Libros)

Fotos: © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família

Fa un segle que contempla la ciutat. Inamovible, convertida en un símbol de la tenacitat. La demostració que l'obra inacabada podia finalitzar-se. Aviat podrem confirmar aquesta veritat en pedra enmig de l'Eixample barceloní. Des dels 88 metres d'altura, la roca de la pedrera de Montjuïc, els 225 graons, el balcó des d'on fa tres dècades podia contemplar-se el mar.

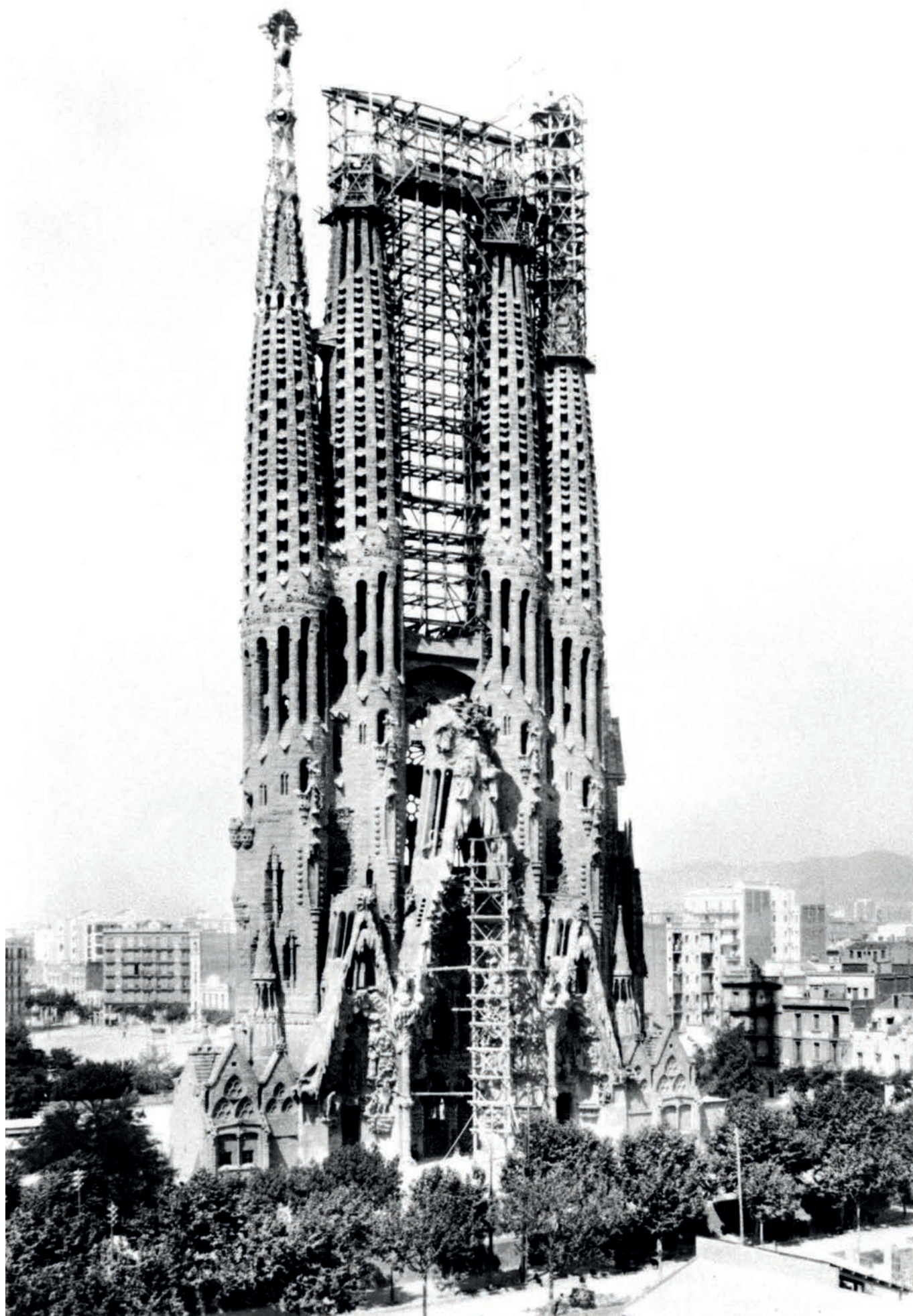
Les cròniques de l'època expliquen que el genial Antoni Gaudí solia arribar-se tot caminant, a la tarda, després de la tradicional pregària a l'oratori de Sant Felip Neri, fins a la platja. Des d'allí, contemplava la torre de sant Bernabé. La més propera al mar. La custòdia dels primers secrets de la inabastable façana del Naixement, que es presentava, gairebé fantasmagòrica, enmig de solars deshabitats, cabrers pasturant els ramats o el primer camp de futbol del nostre país.

Sant Bernabé, el primer dels 18 campanars sense campana projectats per a la magnífica Sagrada Família, compleix aquest 30 de novembre cent anys de la seva culminació. Va ser l'única torre que l'"arquitecte de Déu" va veure finalitzada abans de morir, fet que va passar mig any més

tard, el 10 de juny del 1926.

Descobrir, avui, la torre de sant Bernabé és treure el cap a l'univers més íntim de Gaudí, a les entranyes de la seva ànima. Suposa conèixer el geni, el visionari, l'artista que es va avançar més d'un segle a la història. També, al teòleg que va dissenyar una estructura gairebé etèria, sense una sola línia recta, per a major glòria de Déu, i que va poblar la façana del Naixement d'animals, plantes, aliments, personatges bíblics trets dels rostres d'obers, soldats i gent del barri. Però, a més, la seva mirada ens mostra l'arquitecte, el matemàtic, l'home que semblava tenir-ho tot previst. Fins i tot, fer de la seva primera torre una maqueta, a mida real, de la resta de la construcció.

Perquè Gaudí va voler que la torre de sant Bernabé fos un plànol en

La construcció de la torre de Bernabé va culminar el 30 de novembre del 1925.

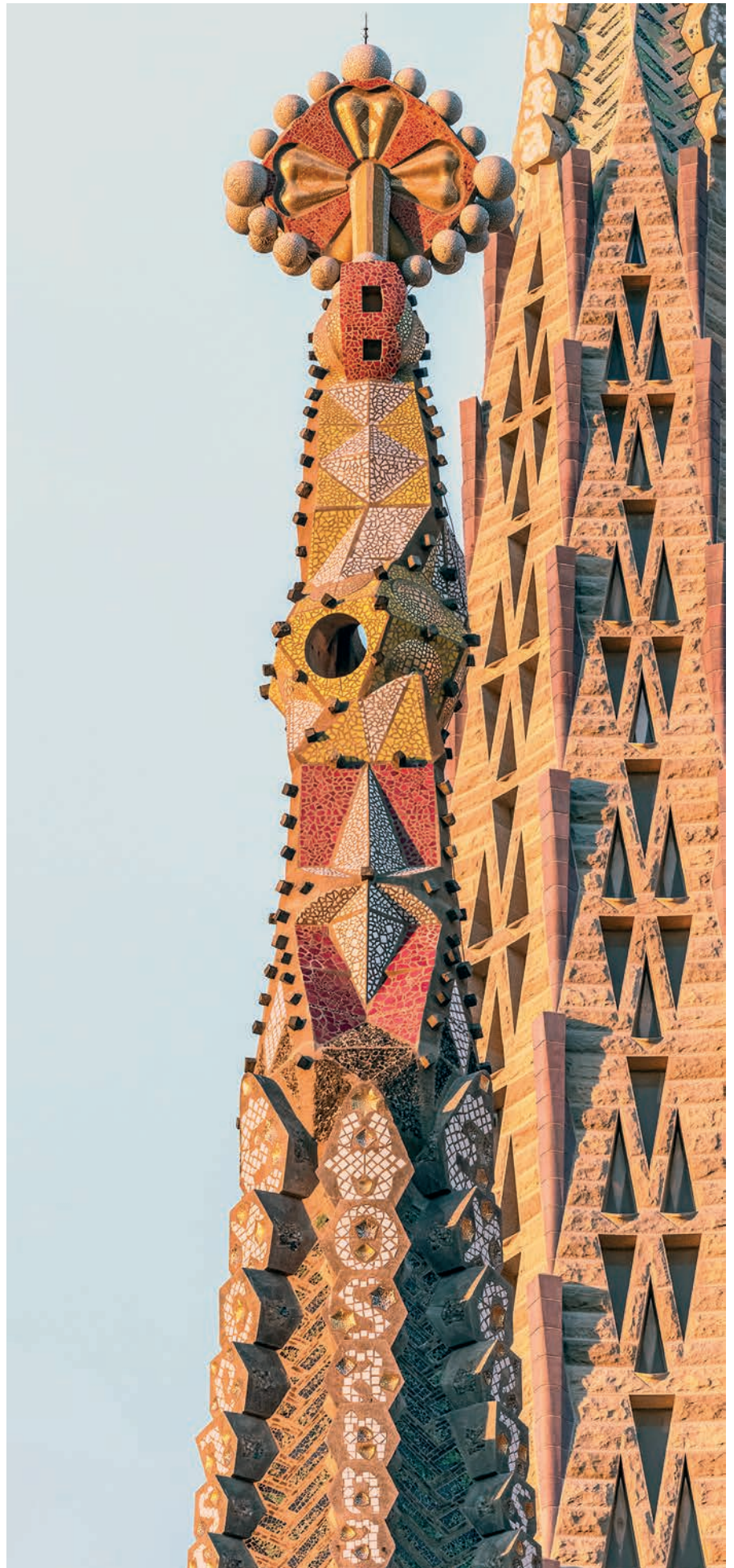
Descobrir la torre de sant Bernabé és treure el cap a l'univers més íntim de Gaudí, a les entranyes de la seva ànima

pedra, un mirall dels altres pinacles (fins a 18, el darrer, la torre de Jesús, que es donarà per finalitzada el 10 de juny del 2026, centenari també, en aquesta ocasió, de la mort del geni de Reus). Una profecia, una més, del genial constructor: quan les flames van assolar la Sagrada Família, i totes les maquetes, i els plànols originals, es van perdre, molts van veure en aquella torre, que es va mantenir incòlume al foc, el senyal que la seva obra seria eterna. El temps, i la impagable tasca dels continuadors del somni de l'arquitecte, van acabar per donar-li la raó.

No sempre fou així: durant dècades, quan la ciutat no havia acabat de descobrir "la seva" Sagrada Família, la torre de sant Bernabé va restar oblidada per molts, pràcticament deixada de la mà de Déu. Desconeguda, com el mateix Bernabé, que no va formar part dels Dotze escollits per Jesús, però que sí que és reconegut com un dels seus apòstols pels pares de l'Església. I és que sant Bernabé, que sí que va caminar al costat del Mestre, en silenci, sense fer-se notar, va obrir la porta de la comunitat cristiana de Saule, el futur sant Pau. I, també, d'alguna manera, la torre de sant Bernabé va obrir el camí de la resta.

Des del balcó de la torre, a meitat de camí entre la base i el cel —coronada amb una creu immensa i la lletra de l'apòstol, en aquest trencadís que s'ha fet universal, replicat per tot el món— quan encara es podia contemplar el mar i Barcelona no havia acomplert el somni olímpic, molts van fer de sant Bernabé la seva

Abans de morir, el geni de Reus va poder veure, amb els seus ulls, l'efecte de la seva obra per al futur

Bernabé no va formar part dels Dotze elegits per Jesús, però és reconegut com un dels seus apòstols pels pares de l'Església.

“casa de l’arbre”. Per les obres de la Sagrada Família (també al Park Güell) van jugar-hi molts nens del barri, fent presència real la intenció de Gaudí de fer del temple expiatori un lloc obert a tots. El *sursum corda* que pot llegir-se al costat de la icònica terrassa és un recordatori per alçar el cor, mirar la ciutat, i deixar-se mirar per ella, i pels seus ulls, els dels pobres, els del poble que adora i s’enalteix amb la bellesa. I des d’allí, a Déu, sense la inspiració del qual avui no estariem parlant d’aquest inabastable temple expiatori.

Sant Bernabé, la primera de les torres, amb les seves espitlleres i graons en forma de cargol, amb la seva vocació per convertir-se en un immens altaveu de la música que vindria de l’interior, i del murmurí procedent de l’exterior, en aquest intens ball entre la fe i el poble. Entre el possible i el somiat. Entre el sòl, el mar, la muntanya i el cel. Per a major glòria de Déu... i dels homes.

Antoni Gaudí va treballar durant mitja vida sabent que mai veuria acabada la seva obra mestra, però somiant que aquell moment arribaria algun dia. Segle i mig després, aquell instant és a punt d’arribar. Cal imaginar la felicitat que devia sentir l’arquitecte de Déu el 30 de novembre del 1925 en mirar cap al cel i descobrir, resplendint a ple sol, el mosaic de la creu i la “B” majúscula de l’apòstol en direcció al Mediterrani. “Quin goig”, diuen que va xiuxiuejar en contemplar-la. “Quin goig!”, no deixen de repetir els que avui admiren el temple des de dins, i des de fora. Milers, cada dia.

Abans de morir, el geni de Reus va poder veure, amb els seus ulls, l’efecte de la seva obra per al futur. Cent anys després, amb la resta de campanars alçats cel amunt, gratant la “muntanya de Déu” (la Sagrada Família ja és l’església més alta del món, però quan finalitzin les obres continuarà per sota, metre i mig just, de Montjuïc, ja que ni tan sols Gaudí podia superar el Creador), l’“arquitecte de Déu” contempla la seva obra com a venerable, en una de les darreres decisions preses per l’enyorat papa Francesc abans de morir. Tal vegada, ben aviat, Lleó XIV podrà afegir un graó més en el seu camí cap als altars. Amb visita del papa Prevost inclosa? Ja ho veurem. Somiem. Gaudí bé ho va fer. ■

LA SAGRADA FAMÍLIA COMMEMORA EL CENTENARI DE LA FINALITZACIÓ DE LA TORRE DE BERNABÉ

El 30 de novembre del 1925, Antoni Gaudí va veure culminada la primera de les divuit torres que havia projectat per al temple de la Sagrada Família. La torre de Bernabé s’alçava per primer cop davant els ulls de l’arquitecte i de la ciutadania. Gaudí sabia que no podria acabar ell sol aquest temple i, per això, va deixar construïda una torre perquè la gent veiés la grandesa del projecte i els seus deixebles la continuessin. 100 anys més tard, des de la Sagrada Família volen recordar aquell moment històric i, per això, han organitzat diferents activitats.

El mateix 30 de novembre, a les 17.30 h, es farà un acte d’homenatge a Antoni Gaudí amb motiu del centenari de la finalització de la torre de Bernabé. Amb aquest acte la Sagrada Família vol, d’una banda, rememorar aquest moment històric tan significatiu: la finalització de l’única torre que Gaudí va veure acabada en vida, símbol de l’inici tangible d’un somni compartit per generacions, i que culminarà amb l’elevació de la torre central dedicada a Jesús. I, de l’altra, retre homenatge a l’arquitecte que va concebre un projecte capaç de fusionar art, enginyeria i natura en un llenguatge arquitectònic únic i amb vocació universal. Una obra que convida a explorar la connexió entre la bellesa i el sagrat.

El mateix 30 de novembre s’inaugura l’exposició 1925 – 2025. *Cent anys de la finalització de la torre de Bernabé. El primer testimoni de Gaudí a la Sagrada Família*.

A través del material exposat, es pot veure com ha evolucionat la manera de construir des del temps de Gaudí fins als nostres dies. També permet entendre com Gaudí combinava aspectes tècnics —com els materials i els mètodes constructius— amb els elements simbòlics que donen forma i sentit a les torres. L’exposició, que es pot visitar fins al 26 de maig del 2026 a l’interior de la basílica, inclou una maqueta en detall del terminal de la torre de Bernabé i la campana que Gaudí va poder provar en vida.

Com és tradicional per aquestes dates, al voltant de Nadal, la Sagrada Família organitza una visita-taller adreçada a les famílies amb infants de sis a dotze anys. Enguany la temàtica del taller és la torre de Bernabé. Durant l’activitat, es visitaran diferents espais de la basílica i es farà un taller on els infants seran constructors per un dia i faran una manualitat dedicada a la torre de l’apòstol.

L'Advent crida a una esperança sòlida, engrescadora, àmplia com l'horitzó, una esperança en un cel nou i una terra nova

Advent, o l'esperança que no enganya

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Us imagineu què passaria si un company que coneix els vostres trencacolls us anunciés seriosament que Déu mateix us vindrà a trobar? Pensaríeu que s'ha tornat beneït? I si insistís dient que sí, que Déu coneix a fons la vostra situació i que li dol no veure-us feliços? I imagineu-vos, per un moment, que arribés a convèncer-vos que el Senyor del cel i de la terra és a punt de venir per fer-vos costat resoltament. No li prepararíeu l'estada i li aplanaríeu el camí? Això és l'Advent. Per estrany que pugui semblar-nos, l'Església n'està convençuda, i així ens ho anuncia. Aquest és el punt d'inflexió amb el qual el cristianisme es diferencia de les altres religions: l'Encarnació del Verb, Déu fet home en l'home Jesús.

Per dir la veritat, hem de parlar de

vingudes diverses de Jesús: Així, podem parlar de la primera vinguda en el misteri de l'Encarnació, és a dir, en el primer Nadal de la història; també, de la vinguda última que anhelem i esperem a la fi de la història, i, a més, de la vinguda que fa als nostres cors quan l'acceptem i l'acollim com el nostre Salvador.

D'aquí que l'Església, en el temps d'Advent que avui iniciem, ens ajuda primer a esperar-lo, i després, en el temps de Nadal i Epifania, a acollir-lo. Ell és "l'esperança que no enganya" (Rm 5,5), com ens recorda l'Any Jubilar d'enguany. Per l'Advent, tot ens crida a l'esperança, i no pas una esperança esquifida, frívola o d'enganyifa. No, es tracta d'una esperança sòlida, engrescadora, àmplia com l'horitzó, una esperança en un cel nou i una terra nova, plens de sentit, de justícia i de pau, d'una vitalitat amarada d'estimació. De la mà dels profetes d'Israel —Isaïes i Joan Baptista—, dels salmistes i dels "pobres del Senyor", sobretot de Maria i de Josep, aquesta esperança ens portarà fins a la deua mateixa d'aquesta vitalitat nova: el Messies, Senyor i Salvador.

I nosaltres, què hem de fer? Per

tal de ser autèntica, aquesta esperança ha de portar-nos a preparar els camins del Senyor canviant profundament la nostra manera de pensar i d'actuar. Si us hi fixeu bé, la mateixa comunitat cristiana ens en dona les pistes: escoltar la Paraula de Déu, viure intensament la litúrgia d'aquests diumenges i intensificar la pregària. Seguint la predicació de Joan Baptista, treballar incansablement per la solidaritat i la justícia. Fer-se amic dels quatre grans personatges de l'Advent: Isaïes, Joan Baptista, Maria i Josep. Recordem que l'Advent és el temps de Maria per excel·lència. I, per què no? Aprofitem els bons costums del nostre país: preparem el pessebre i les nades, posem la imatge de Jesús infant en un lloc destacat de la casa, celebrem els "Reis", cercant en totes aquestes coses el millor sentit.

Malgrat que l'Advent sigui tan breu, la llavor d'esperança creixerà, perquè "l'esperança no enganya". I aleshores Jesús ens podrà dir a cau d'orella: "Mira, soc a la porta i truco. Si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell, i ell amb mi" (Ap 3,20).

Ben vostre. ■

En la caminada d'aquest Advent us convido a recollir la nostra humanitat, a cuidar-la, a posar-nos en relació amb aquells més febles

Advent: caminem cap a la humanitat

JOSEP-LLUÍS SERRANO
Bisbe d'Urgell

Estimats diocesans, estima-da església d'Urgell, Caminar sempre és un exercici on el subjecte personal pot rumiar, conversar, atendre, moure el seu cos i escoltar el seu esperit. En aquesta pràctica tan saludable per al cos i per a l'esperit, l'ànima pot trobar-hi el seu goig i la seva raó per existir.

Aquest diumenge comencem un any litúrgic nou, iniciem l'Advent com un temps fort en la nostra litúrgia, com a Poble de Déu que som. Som convidats doncs a caminar vers un viarany que ens portarà a una troballa inèdita: que el rostre del Pare s'ha fet humà, l'essència del Pare esdevé el Fill de Déu encarnat, Jesús de Natzaret.

Aquest Advent, des del primer diumenge d'Advent fins al quart diumenge d'Advent, acollirem, diumenge rere diumenge, en el nostre si, la Paraula que ens serà aliment per a

aquest camí. No hi ha camí sinó hi ha Paraula que ens alimenta. Per avançar en la vida cal nodrir-nos i aquest nodriment en aquest nou any litúrgic ens el proporcionarà l'Evangeli segons sant Mateu.

L'evangelista Mateu ens parla de com Jesús és el qui ha complert la missió del nou rei d'Israel; és el Messies, que ve a salvar-nos i a donar-nos un estil nou de viure en plenitud.

Per això mateix, aquest Advent volem caminar cap a la humanitat plena. Últimament veiem com la nostra societat cerca una raó de ser de la seva existència i pensa trobar-la en realitats o moments on es busca el benestar corporal. Tot sovint ens oblidem del benestar emocional i espiritual, i per això aquest temps, alguns autors l'han caracteritzat com a herència del buit.

L'Advent, doncs, ens condueix a la humanitat, una humanitat que donarà sentit a la nostra vida i ens farà cuidar la vida del qui tenim al nostre costat, sigui qui sigui. La cura dels germans comença per la cura d'un mateix.

Com podem trobar-nos amb la humanitat que ens visita? Descobrir

la intimitat de la persona humana ens durà a trobar-nos amb nosaltres mateixos, per trobar Aquell qui ens ha creat perquè ens ha estimat, perquè no creem si primer no estimem. Així la Revelació divina ens mostra que el Déu creador és el Déu salvador, salva perquè estima.

En la caminada d'aquest Advent us convido a recollir la nostra humanitat, a cuidar-la, a posar-nos en relació amb aquells més febles, més vulnerables, més exclosos de la nostra societat; sortir del nostre jo per entrar en el jo del germà, apartar-nos dels camins on hi transita molta gent i escollir els senders per pujar al nostre Cadí.

Un temps de joia, perquè volem ser apòstols exultants del seguiment del Crist. Gaudim d'aquest temps nou i us encoratjo amb l'autor Daniel Pennac en la seva novel·la *Caminar*: "El temps per llegir, igual que el temps per estimar, dilata el temps de viure."

Que aquest nou Any litúrgic que comencem ens faci contemplar la nostra pròpia humanitat i la dels nostres germans i trobar-hi la humanitat del Fill de Déu, i molts anys de camí. Del Vostre servidor. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Què ens ensenya Jesús sobre la mort?

MONTSE DE PAZ

Biblista

Parlar de la mort no és fàcil. Ens incomoda, ens descol·loca i, de vegades, preferim no pensar-hi. El missatge de Jesús és de vida plena, però està marcat per l'ombra de la mort. Ell ens ensenya, però sobre tot ens il·lumina els seus gestos i la seva actitud.

Jesús sabia que el seu camí passava per la creu. No la buscava, però tampoc la va defugir. La va acceptar com a part de la seva missió i va preparar els seus. També es va preparar ell, pregant davant del Pare. A l'Hort de les Oliveres el veiem vulnerable, pregant amb por i amb angoixa. No amaga la set, la tristesa ni la solitud. Però confia en el Pare.

Jesús afronta la mort amb coratge. Quan l'arresten, fa un pas en davant i protegeix els deixebles. Davant d'un judici injust conserva la dignitat: respon amb una veritat rotunda i, davant de la burla, calla. Resisteix el dolor, avança cap al Calvari i, fins i tot clavats a la creu, continua pensant en els altres: consola les dones de Jerusalem, té cura de la seva mare, perdona el bon lladre. La seva darrera paraula és d'entrega: "Pare, a les teves mans encomano el meu esperit." Viu donant-ho tot i mor donant-ho tot.

Jesús ens ensenya que preparar-se per morir bé és aprendre a viure, donant la vida pels altres. Dedicuem la nostra vida, que passa tan de pressa, a quelcom que valgui la pena? Ens donem? Abracem la nostra finitud? Cuidem els nostres i parlem de la mort amb una franquesa serena? En els moments més durs, continuem pregant? Demanem ajut quan ja no tenim forces? Continuem estimant? Mantenim la dignitat enmig del patiment? Ens abandonem, sabent que, en el moment decisiu, no hi ha un abisme sense sentit, sinó unes mans amoroses que ens esperen?

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Advent: confiança, signes pobres i record d'un profeta

MARCOS ACEITUNO

Teòleg i biblista

Il·lustració: Glòria Monés

Recuperem en la litúrgia de la Paraula de Déu de les eucaristies dominicals la lectura habitual de l'evangeli de sant Mateu, que conserva el ressò i els records de l'evangelització de l'Església a Antioquia de Síria, de la qual sant Pau va beure i viure. De la proposta creient de sant Mateu entorn de Jesucrist, l'Església ens selecciona dues exhortacions, posades en boca del Salvador amb una intenció específica.

La primera, la convicció humil i profunda que no coneixem el moment final de l'univers. El final dels temps —com també els inicis— ens és desconegut. En tenim indicis, podem aprofundir-hi, però mai no podem assolir un coneixement exacte, que ens faci pensar que som amos de la nostra pròpia existència. És un crit profètic del Senyor a viure una humilitat transformadora, catàrtica: som criatures; rebem la vida com un do, i aquesta consciència no ens ha de dur a la tristesa o a l'angoixa, sinó a la confiança pregona de Déu.

En aquest sentit, Jesucrist insisteix, com a element transversal de tota la seva predicació pública, en la conversió, en el canvi de la nostra mirada sobre la realitat. En un temps de canvis com l'actual, necessitem profetes que recordin que la veritat de Crist no només arriba al cap, sinó també al cor i a les mans: són els sants.

Prenguem la segona exhortació de

la breu paràbola del lladre furtiu. Pot sorprendre quan Jesús compara Déu Pare amb un lladre, podria semblar una exageració gairebé irreverent. Segons l'Escriptura —a l'Èxode i al Deuteronomi— robar és pecat, i Déu no vol lladres. Però el Senyor, en la llicència que es permet en la seva pedagogia, ens descol·loca per fer-nos entrar en l'àmbit de l'esperança en Déu, amb una disposició espiritual i moral: l'anhel de canvis profunds, l'anhel de Déu mateix, de la seva vintuguda. El desig de la santedat.

L'Església ens ofereix avui, en l'inici de l'Advent, la persona de Jesús mateix, Albada de la creació nova, inauguració d'un temps nou de salvació, el Nou Testament: temps de Crist mort, ressuscitat i assegut a la dreta del Pare; temps de la comunitat pelegrina que viu de la fe i de la caritat; temps dels signes pobres que eixamplen els esperits perquè és així com Déu revela ara la seva providència amorosa: en l'exercici de les virtuts santes.

Signes pobres i profetes de Déu, en aquest Advent, recordem i encomanem al Senyor Mn. Josep Rius-Camps, prevere que ens ha acompanyat durant molts anys en aquests comentaris. Dedicat a la Paraula de Déu, home d'Església, pioner, profètic, senzill, d'una elegància espiritual, d'estil sorprenent. Que el Senyor el tingui en la seva glòria. Al cel sia. ■

Diumenge I d'Advent

Lectura primera

Is 2,1-5

El Senyor reuneix totes les nacions en la pau eterna del Regne de Déu

Lectura del llibre d'Isaïes

Paraules revelades a Isaïes, fill d'Amós, sobre Judà i Jerusalem. Als darrers temps s'alçarà ferma la muntanya del temple del Senyor al cim de les muntanyes i per damunt dels turons. Totes les nacions hi afluiran, hi aniran tots els pobles dient: "Veniu, pugem a la muntanya del Senyor, al temple del Déu de Jacob, que ens ensenyi els seus camins i seguim les seves rutes; perquè de Sió en surt l'ensenyament, de Jerusalem, l'oracle del Senyor."

Ell posarà pau entre les nacions i apaivagarà tots els pobles, forjaran relles de les seves espases i falçs de les seves llances. Cap nació no empunyarà l'espasa contra una altra, ni s'entrenaran mai més a fer la guerra. Casa de Jacob, veniu, caminem a la llum del Senyor.

Evangelí

Mt 24,37-44

Vetlleu i estigueu a punt

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: "Quan vindrà el Fill

Salm responsorial

121

Quina alegria quan em van dir: "Anem a la casa del Senyor." Ja han arribat els nostres peus al teu llindar, Jerusalem.

R. Quina alegria quan em van dir: "Anem a la casa del Senyor."

És allà que pugen les tribus, les tribus del Senyor. A complir l'aliança d'Israel, a lloar el nom del Senyor. Allí hi ha els tribunals de justícia, els tribunals del palau de David. *R.*

Augureu la pau a Jerusalem: Que visquin segurs els qui t'estimen, que sigui inviolable la pau dels teus murs, la quietud dels teus merlets. *R.*

Per amor dels meus germans i amics, deixeu-me dir: "Que hi hagi pau dintre teu." Per la casa del Senyor, el nostre Déu, et desitjo la felicitat. *R.*

de l'home passarà com en temps de Noè. Els dies abans del diluvi tot-hom continuava menjant i bevent i casant-se, fins que Noè hagué entrat a l'arca. No s'havien adonat de res quan els sorprengué el diluvi i se'ls endugué tots. Igual passarà en l'adveniment del Fill de l'home. Si hi hagués llavors dos homes plegats al camp, potser l'un fora pres i l'altre deixat; si hi hagués dues do-

Lectura segona

Rm 13,11-14a

Tenim la salvació a prop nostre

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, siguem conscients dels moments que vivim. Prou de dormir; ja és hora d'aixecar-nos. Avui tenim la salvació més a prop nostre que quan vam abraçar la fe. S'acaba la nit i el dia s'acosta. Despullem-nos de les obres pròpies de la fosca, re-vestim-nos l'armadura del combat a plena llum. Comportem-nos dignament com a ple dia. Fora l'abús de menjar i beure, fora els plaers i les impureses, fora les renyines i les enveges. Que el vostre vestit sigui Jesucrist, el Senyor.

Al·leluia

Senyor, feu-nos veure el vostre amor i doneu-nos la vostra salvació.

nes molent plegades, potser l'una fora presa i l'altra deixada. Vetlleu, doncs, perquè no sabeu quin dia vindrà el vostre Senyor. Estigueu-ne segurs: si el cap de casa hagués previst l'hora de la nit que el lladre vindria, no s'hauria adormit ni hauria permès que li entressin a casa. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora menys pensada." ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC A; FERIA I
TEMPS D'ADVENT
SALTERI: SETMANA 1

Novembre

30. DIUMENGE

I Diumenge d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 2,1-5 / Salm 121 / Romans 13,11-14 / Mateu 24,37-44
SANTORAL: Andreu, apòstol, Justina, vg. i mr.

Desembre

1. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 4,2-6 / Salm 121 / Mateu 8,5-11
SANTORAL: Carles de Foucauld, rel.; Edmon Campion i comp., prev. i mr.; Eloi, b.; Natàlia, mr.; Naüm, prof.

2. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 11,1-10 / Salm 71 / Lluc 10,21-24
SANTORAL: Bibiana, vg. i mr.; Elisa, vg.; beata Maria-Àngela Astorch, rel.; Silvà, b.

3. DIMECRES

Sant Francesc Xavier, prev. (MO), Blanc. Lectures: Isaïes 25,6-10a /

Salm 22 / Mateu 15,29-37
SANTORAL: Cassià, mr.; Magina, mr.; Sofonies, prof.

4. DIJOUS

Fèria, Morat. Obé, **Sant Joan Damas-cè**, prev. i **Dr. l'Església** (ML), Blanc. Lectures: Isaïes 26,1-6 / Salm 117 / Mateu 7,21.24-27
SANTORAL: Ada, vg.; Bàrbara, vg. i mr.; Bernat, b. i card.; Francesc Gálvez, prev. i mr.

5. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 29,17-24 / Salm 26 / Mateu 9,27-31
SANTORAL: Dalmau, b.; Guerau de Braga, b.; Crispina, vg.; Sabes, ab.

6. DISSABTE

Del dissabte, Morat. Obé, **Sant Nicolau**, b. (ML), Blanc. Lectures: Isaïes 30,19-21.23-26 / Salm 146 / Mateu 9,35-10.1,6-8. A Vic: **Santa Carme Sallés**, vg. (ML), Blanc
SANTORAL: Asel·la, vg.; Fortià, mr.; Pere Pasqual, b. i mr.

El Sant 5 de desembre

Sabes, abat

Sabes, o Saba, és una de les figures més notables del monaquisme primitiu i és considerat un dels fundadors del monaquisme oriental. Va néixer a Mutalaska, a Capadòcia, prop de Cesarea. Era fill d'un oficial de l'exèrcit que, quan va ser destinat a Alexandria, el va deixar al càrrec d'un oncle. Maltractat per la dona de l'oncle, Sabes va fugir en un monestir proper. L'any 456 va anar a Jerusalem i allí va entrar en un altre monestir sota la tutela de sant Teoctist. Quan tenia trenta anys, es va convertir en ermità sota el guiatge de sant Eutimi i, després de la mort d'aquest, va passar quatre anys sol al desert prop de Jericó. Tot i el seu desig de solitud, va atraure deixebles d'arreu d'Egipte i Armènia. Els va permetre celebrar la litúrgia en la seva pròpia llengua i va construir diversos hospitals i un altre monestir prop de Jericó. L'any 511 va

demanar, sense èxit, a l'emperador Anastasi I, partidari de l'eutiquianisme, que aturés la persecució contra els bisbes i religiosos ortodoxos. L'any 531, quan tenia noranta-un anys, va tornar a Constantinoble, aquesta vegada per suplicar a l'emperador Justinià que protegís el poble de Jerusalem dels assetjaments dels samaritans. Poc després de tornar d'aquest viatge, va emmalaltir i va morir el 5 de desembre, després de nomenar el seu successor.

El monestir que va fundar en un territori desolat i salvatge entre Jerusalem i el mar Mort, anomenat també mar de Saba en honor seu, sovint es coneixia com la Gran Laura per la seva preeminència i va ser bressol de molts altres sants. Encara està habitada per monjos de l'Església ortodoxa oriental i és un dels monestirs més antics del món.

**MN. JOSEP TEIXIDÓ
CUENCA**

*Delegat de Pastoral Sacramental
de Barcelona*

El seu lloc serà sempre prop del celebrant,
sigui al costat, sigui una mica més apartat però
suficientment a la vora

Què fem amb el diaca?

Els qui hem rebut l'ordenació presbiteral i els qui han rebut l'episcopat vam rebre primerament l'ordenació diaconal, tot exercint aquest ministeri durant uns mesos. El Concili Vaticà II va voler restaurar el diaconat —permanent— a l'Església. A casa nostra, el 8 de novembre del 1980 fou ordenat el primer diaca a tot l'Estat, Mn. Lluís Nadal i Padró, a la parròquia de Santa Maria de Badalona, on un servidor exerceix el ministeri de rector, providencialment. D'això s'ha complert tot just els 45 anys. Però encara avui, sovint hi ha el corrent de no saber què fan els diaques, pensant en la litúrgia, que és la matèria que ens mou. El diaca, certament, no és un escolanet revestit amb algun ornament més o quelcom que no sabem com ubicar, sinó que en la litúrgia té unes funcions que li són pròpies i que sovint els preveres les exercim pensant-nos que són ministeris propis nostres quan, de fet, són pròpies del diaca i en aquest cas l'estem suplint, encara que això succeeixi cada dia.

En primer lloc, l'ornament propi del diaca és l'estola creuada des de l'espatlla esquerra. L'altre ornament —no obligatori com sí que ho és la casulla, que es pot ometre en cas de necessitat o per menor grau de solemnitat, com ens recorda la *Institutio* del Missal Romà en els números 119b i el 336 i el 338— és la dalmàtica, que és un ornament que va per sobre de l'alba

i l'estola, amb mànigues.

Entre les funcions que li són pròpies, com recull la citada *Institutio* en els números 171-186 són: dur l'evangelari alçat a la processó d'entrada, acompanyar el celebrant en els encensaments de l'inici i de la preparació de les ofrenes, proclamar l'Evangeli, tot havent demanat la benedicció del celebrant; dirigir les intencions de la pregària universal, preparar els dons a l'altar, presentar-los al celebrant, encensar el celebrant i l'assemblea, així com també durant la consagració; elevar el calze en la doxologia, invitar a donar-se la pau, recollir l'altar després de la comunió i finalment acomiadar l'assemblea. El seu lloc serà sempre prop del celebrant, sigui al costat, sigui una mica més apartat però suficientment a la vora. Durant la pregària eucarística se situarà darrere el celebrant, sempre atent per qualsevol cosa que faci falta. Un altre detall és que, si bé el celebrant, el diaca o diaques i els concelebrants besen l'altar a la processó d'entrada, en el cas de la sortida, solament el celebrant i el diaca o diaques assistents besaran l'altar.

Com veiem, són només unes pinzellades que ens poden ajudar a dignificar la celebració litúrgica, així com valorar i col·locar al lloc que li correspon el ministeri diaconal, que vol ser com l'àngel que serveix l'altar, els pobres, que reflecteixen Crist servidor. ■

Se celebra el Bureau-EuroCat a Barcelona (i II)

Les conferències han estat una de les principals activitats de la trobada.

MN. FELIP-JULI RODRÍGUEZ PIÑEL

Responsable de l'àrea del Catecumenat de la Comissió d'Evangelització, Catequesi i Catecumenat de la CEE

Divendres 17. Amb la presència de delegats de Catequesi i Catecumenat del SIC, es va iniciar l'encontre a la Sagrada Família amb la celebració de l'Eucaristia, presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona David Abadías.

Tot seguit, Mn. Jordi Albert, DP, membre del Servei Diocesà per al Catecumenat de Barcelona, ens va parlar de "l'espiritualitat d'Antoni Gaudí" i el Dr. Joan Albaigés, laic i exconseller d'Universitats de la Generalitat de Catalunya, ens va fer de guia a la mateixa basílica.

A la tarda, a la seu del SIC, amb la presència de Mons. Francesc Conesa, bisbe de Solsona i president del SIC, es va reflexionar sobre "les possibi-

litats que ens ofereix l'art cristià per al primer anunci i el Catecumenat als nostres països d'Europa".

Els membres del BureauCat van decidir fer la trobada del 2026 a Viena amb el tema de fons sobre "la Mistagògia i l'arrelament dels neòfits a la comunitat cristiana".

La jornada va acabar amb el res de vespres a l'església de l'oratori Sant Felip Neri i, després, amb un sopar al centre del Barri Gòtic.

Dissabte 18. Va començar la jornada amb la celebració de l'Eucaristia a la cripta de Santa Eulàlia de la catedral de Barcelona, presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Joan Josep Omella. A l'homilia va parlar de la realitat creixent de les peticions d'adults per esdevenir cristià i de com la bellesa, en totes les seves manifestacions, ajuda a l'obertura a la fe, de manera especial la bellesa de l'amor.

En acabar l'Eucaristia, a compa-

nyats del Dr. Robert Baró, canonge de la catedral de Barcelona i encarregat de Patrimoni, es va fer la visita al baptisteri paleocristià, que és llum per a tot el procés catecumenal.

Acompanyats també pel degà de la catedral, Dr. Santiago Bueno, va finalitzar l'estada a Barcelona amb la visita a la catedral i amb un dinar de germanor.

La trobada del BureauCat a Barcelona ha estat un reconeixement al treball senzill, però constant, del catecumenat a Espanya. L'Església a Catalunya, dit amb humilitat, ha estat pionera en tot aquest recorregut de vint-i-cinc anys de la seva instauració.

Cal agrair tot el treball que ha significat aquesta trobada a la CEE, el SIC i el Servei diocesà per al Catecumenat de l'arxidiòcesi de Barcelona, a més del Patronat i la parròquia de la Sagrada Família de Barcelona i el Capítol Catedralici de Barcelona. ■

Cartes

Tecnologia amb valors

Des de fa dècades, la tecnologia ha avançat per fer-nos la vida més fàcil i còmoda a tots. Però cal que prenguem consciència de la necessitat d'utilitzar-la èticament i de manera responsable al servei de la pau i la dignitat de la persona. En el fons, el que ens fa humans és la capacitat de sentir empatia per l'altre, sent solidaris, estimant, pensant en el sentit transcendent de la vida... el que podríem definir com a intel·ligència espiritual, i això no ho fa cap ordinador.

La història canvia i alguns canvis són necessaris i positius. Hem de mirar aquesta transició digital amb serenitat, obrint-nos als avantatges que ens arriben i ens poden facilitar la vida. Però no sempre tots els canvis són bons. Si la tecnologia deshumanitza, vol dir que no està sotmesa a un projecte ètic, amb esperit crític.

La nostra societat té el deure de reflexionar sobre l'ús de la tecnologia, ja que, si és utilitzada per al bé comú, és una meravella, però és necessari regular-la i controlar-la, per no fer-ne un mal ús. Ens cal discernir sobre els perills, els límits d'aquests nous suports. Integrar les noves tecnologies en els processos educatius està molt bé, però cal fer-ho amb responsabilitat i sentit ètic.

Som en un temps en què la tecnologia avança més de pressa que la reflexió. Tot plegat, té els seus riscos, però també tot depèn de l'ús que se'n

faci. Preguntem-nos: som capaços d'utilitzar la tecnologia de manera lliure i conscient, o ens domina? La tecnologia sempre ha d'estar al servei de la persona, mai la persona al servei de la tecnologia.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

Rosalía

A *Lux*, Rosalía irromp en un món obsessionat amb allò material i la competència per proposar una llum diferent: la que neix a l'interior. El disc parla de la presència de Déu no com una cosa llunyana, sinó com una experiència íntima que es descobreix en el silenci, la vulnerabilitat i la recerca sincera.

Davant de l'excés i el buit que deixa voler destacar sempre, Rosalía convida a recuperar el sentit i a tornar a allò essencial. *Lux* recorda que la plenitud no es troba a lluir-se, sinó a reconèixer l'espurna divina que hi habita. Insuperable. Cada cançó m'ha desmuntat.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Tres “visites” de Déu al món

Després de la celebració de la festa de Crist Rei comença un nou any litúrgic, que s'inaugura amb el temps d'Advent. Sempre em ve a la memòria la figura de sant Bernat, el qual ens va parlar de les tres “vingudes” o “visites” de Déu a la humanitat. Primera: amb el naixement de Jesús, el Fill de Déu viu, de la Mare de Déu, al portal de Betlem.

Crist divideix la història en dues “meitats”: abans de Crist i després de Crist. Segona: la presència de Jesús ressuscitat en la seva Església, a través dels sagraments i a tot el món. Tercera: la del Judici final, anunciat pel mateix Jesús.

A Andalusia el Nadal comença amb la inauguració dels enllumenats a pobles i ciutats, i amb la celebració de diferents tradicions religioses, com les “misses del carrer”, a la localitat cordovesa d'Hinojosa del Duque, en la qual cada carrer “organitza la missa”, i ho celebra després amb una trobada dels veïns. A les esglésies, la col·locació dels naixements o pessebres, amb les imatges de la Mare de Déu i sant Josep, esperant el Naixement del Nen Jesús.

El temps d'Advent vol ser, en la seva essència més viva, un temps d'espera i d'esperança, com bé s'expressa en aquesta bonica cançó:

“La Virgen sueña caminos, está a la espera. La Virgen sabe que el niño está muy cerca. De Nazaret a Belén hay una senda. Por ella van los que creen en las promesas. Los que sueñan y esperan la buena nueva. Abran las puertas al niño, que está muy cerca. El Señor, cerca está, él viene con la paz.”

A cada poble d'Andalusia, l'Advent és un paraula que es viu, no tant com a temps de silenci interior i de preparació per al Nadal, sinó com un Nadal avançat, en dinars d'empresa, en reunions que evoquen velles tradicions.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

“El so de l’orgue sempre m’ha aportat un sentiment de permanència i de consol espiritual”

Joonho Park, jove organista de Corea del Sud

FRA BERNAT FOLCRA
Monjo de Poblet

Enguanys, al festival d’orgue de Poblet hi ha participat un convidat molt especial: Joonho Park, un jove organista procedent de Corea del Sud que ha conquerit escenaris internacionals amb la seva sensibilitat i el seu profund sentit espiritual de la música. La seva trajectòria, marcada per una devoció sincera envers l’orgue i una curiositat viva per connectar tradicions, l’ha portat al silenci i la majestuositat del monestir de Poblet. Entre músiques de Bach, Couperin, Mozart i inspiracions coreanes, Park ens convidava a un viatge sonor que volia ser, més que un concert, una experiència d’introspecció i llum interior. Aquesta entrevista ens permet conèixer de prop la seva visió artística i el diàleg que estableix entre cultures, fe i música.

Com va descobrir la seva passió per l’orgue i què el va motivar a convertir-lo en el seu instrument principal?

Vaig créixer en una família protestant. Com ja sabeu, Corea del Sud té una proporció important de cristians. Des de petit, sempre sentia el so de l’orgue a l’església. Va ser la meua mare qui em va suggerir aprendre aquest instrument quan vaig començar a fer música amb el piano. El so de l’orgue sempre m’ha aportat un sentiment de permanència i de consol espiritual. Mentre la

tecla roman premuda, el so no es trenca —aquesta continuïtat em fa sentir que m’apropo a quelcom diví, més enllà dels límits humans. Sens dubte, això és el que fascina molts organistes. També m’ha atret la riquesa dels timbres, des del més delicat fins al més poderós.

Ha tocat a Poblet, un monestir ple d’història i de tradició monàstica. Quina importància dona a aquest entorn espiritual per a la seva interpretació?

Crec que tot allò que viu l’interpret es reflecteix en la seva interpretació. Com més toco i ensenyo, més sento una profunda humilitat. Els dies de preparació al monestir de Poblet m’han permès reflexionar no només sobre aquest concert, sinó també sobre la meua vida i la meua fe. Aquests dies han transformat profundament la meua actitud envers la música.

En aquest concert ha interpretat obres de Bach, Buxtehude, Couperin i Mozart. Com ha escollit aquest programa i què ha volgut transmetre al públic?

He escollit obres que posen en valor els diferents colors sonors de l’orgue de Poblet, així com algunes peces inspirades en la música tradicional coreana. Com que el concert d’orgue es fa sense aplaudiments i el públic no veu l’interpret, he volgut que el conjunt del programa sigui percebut com una gran arquitectura musical.

“Com més toco i ensenyo, més sento una profunda humilitat”

Les obres principals han ocupat el centre del programa, envoltades de peces més íntimes que serveixen de transicions espirituals.

Quin lloc ocupa el cant gregorià i la música monàstica en el seu enfocament de l'orgue?

He de confessar que no conec gaire bé la música monàstica ni el cant gregorià, però n'admiro profundament la dimensió espiritual i el misteri. La introducció de l'orgue a l'església a finals de l'edat mitjana no és cap casualitat: el cant gregorià sens dubte ha inspirat compositors i organistes de totes les èpoques. Per a mi, continua sent una font essencial d'inspiració interior i de meditació.

Quin és el paper de l'orgue en l'ofici diví avui dia i com pot tocar l'ànima dels fidels?

En la litúrgia, l'orgue sosté i guia els cants dels fidels i del clergat. Una bona interpretació pot acostar realment l'oient a Déu. També toco a l'església metodista, amb un profund sentit de responsabilitat i devoció. A través del so, intento expressar l'oració.

Com a organista internacional, com percep la relació entre la tradició de l'orgue a Europa i el seu recorregut a Corea?

Corea va començar a assimilar la tradició europea de l'orgue només després de la guerra de Corea, cap

als anys 1980. Els instruments i els espais adequats encara són escassos, però molts organistes coreans senten una gran admiració per aquesta tradició. Avui, diversos compositors coreans escriuen per a orgue. Voldria mostrar al públic europeu com els elements de la cultura coreana poden dialogar amb aquest instrument mil·lenari.

Quines són les particularitats tècniques o acústiques de l'orgue de la basílica de Poblet que han influït en la seva interpretació?

És un dels instruments més bells que he tocat mai. Cada registre té una personalitat clara, i el conjunt es fon en una harmonia d'una gran coherència. El tacte és d'una finor remarcable, i l'acústica de la basílica hi afegeix una profunditat gairebé mística. M'ha impressionat especialment la manera com l'espai, alhora tranquil i vibrant, posa en relleu cada detall del so.

En la seva carrera, ha viscut una experiència musical especialment destacable durant un concert en un monestir o una església?

Toco sovint en esglésies, però feia molt de temps que no tocava en un monestir. Ser en un lloc sagrat durant els assajos sempre dona un sentiment de benedicció. Recordo especialment una interpretació del *Rèquiem* de Duruflé al Lotte Concert

Hall de Seül: tenia la sensació d'estar transportat en una capella, com aquí a Poblet. Aquesta obra té per a mi una dimensió profundament espiritual.

Com veu el futur de la música d'orgue en la litúrgia i en el concert públic?

A Corea, malauradament, el paper de l'orgue en la litúrgia tendeix a disminuir. M'agradaria contribuir a preservar i a posar en valor la tradició litúrgica on la competència i l'espiritualitat dels organistes siguin plenament reconegudes. D'altra banda, el nombre d'orgues de concert augmenta progressivament, i desitjo que la música d'orgue trobi un lloc més rellevant en l'escena clàssica i en el cor del públic.

Quin missatge ha volgut deixar al públic de Poblet a través d'aquest recital i del seu art?

Vull agrair sincerament als monjos de Poblet, a totes les persones implicades en l'organització, així com a Déu per aquesta ocasió beneïda. Aquest concert ha estat una experiència preciosa en la meua vida. Estic profundament agraït al públic que ha vingut a compartir aquest moment. Com a músic, sento alhora respecte, alegria i una immensa gratitud davant la música, aquest do de Déu. Espero que tothom hagi trobat, a través d'aquesta música, una mica de pau i de llum interior. ■

Josep Rius-Camps, el cercador apassionat i incansable

AGUSTÍ BORRELL
Biblista

La seva trajectòria ha estat marcada per una intensa dedicació acadèmica, una àmplia producció literària i una influència notable en el pensament religiós contemporani

El professor Josep Rius-Camps ha arribat al terme del seu recorregut terrenal. Per als qui l'hem conegut, és l'hora de l'agraïment sincer i profund per la seva vida i la seva obra, i sobretot pel seu testimoni atge humà i cristià. Ha estat un reconegut biblista i teòleg del nostre país, especialment destacat per la seva tasca en l'estudi i la difusió dels textos del Nou Testament i la literatura cristiana primitiva. La seva trajectòria ha estat marcada per una intensa dedicació acadèmica, una àmplia producció literària i una influència notable en el pensament religiós contemporani a Catalunya i més enllà.

Rius-Camps s'ha especialitzat en l'exegesi bíblica, particularment en l'estudi dels Evangelis i els Fets dels Apòstols. És conegut per les seves aportacions sobre la tradició textual del Nou Testament, especialment a partir de l'anàlisi del Còdex Beza, un dels manuscrits més antics i valuosos del cristianisme inicial. Sempre ha defensat la importància d'aquest text, que considerava una obra antiga i no pas una simple modificació tardana. La interpretació dels textos que fa Rius-Camps és habitualment innovadora i fins i tot sorprenent, fruit d'una voluntat innegociable de recerca personal i d'una extraor-

dinària capacitat de treball, que ha mantingut fins al darrer moment. Els seus nombrosos llibres i articles acadèmics, en diverses llengües, han tingut ressò internacional.

Malgrat l'alta qualitat científica dels seus estudis, mai no va perdre el compromís amb la divulgació, cosa que el portà a col·laborar amb diversos mitjans de comunicació, des de fa quinze anys amb *Catalunya Cristiana*, i a participar en debats sobre la relació entre fe i cultura. També ha estat sensible i actiu en la renovació pastoral i en el diàleg interreligiós. El seu tarannà serè, obert i dialogant feia que la conversa amb ell fos sempre agradable i que l'escoltessin i admiressin persones molt diverses.

Un bon nombre d'entitats, en particular la Facultat de Teologia de Catalunya i l'Associació Bíblica de Catalunya, han pogut gaudir de la seva presència amable i de la seva valuosa aportació intel·lectual. El seu llegat acadèmic i humà perdura en les generacions d'estudiants i lectors que han trobat en la seva obra una font de coneixement, inspiració i compromís amb la recerca constant de la veritat, sense prejudicis ni idees preconcebudes.

Que el record agraiï al professor Josep Rius-Camps ens acompanyi sempre i ens ajudi a ser com ell veritables cercadors de veritat i de pau. ■

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'estudi de ratpenats ajuda a trobar maneres de combatre el càncer

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

És l'estudi, fet a la Universitat de Rochester (Estats Units), que ha publicat que cal afegir els ratpenats a la llista dels éssers que han desenvolupat maneres ben efectives d'aturar el càncer. Ja se sabia, per exemple, dels elefants, que, amb còpies addicionals del gen p53 que fabrica el seu organisme, fan fora les cèl·lules canceroses, i de les balenes, que tenen també un

mecanisme de control, però el que s'ha descobert ara en els ratpenats és molt millor i es pot aplicar a l'organisme humà. El cas dels ratpenats és molt més important.

Què és el que han descobert? Que els ratpenats, a més de tenir abundor del gen p53, com els elefants, tenen també la potencialitat de fabricar quantitat de l'enzim anomenat *telomerasa*, que permet que les cèl·lules sanes sobrevisquin a l'embat de les canceroses i continuïn proliferant, cosa que també fa que no augmentin tant les més perilloses. A més, s'ha vist que el seu sistema immune és més efectiu a l'hora d'atacar les cèl·lules dolentes sense crear inflamació o altres efectes indesitjables.

Aquests estudis ens revelen les estratègies que han desenvolupat aquests animalons per prevenir el càncer i conèixer-les no és satis-

fer una curiositat, és important per al nostre cas: ens donen pistes de possibles noves actuacions terapèutiques en el tractament del càncer en l'organisme humà. En aquesta lluita contra el càncer ja s'havien aconseguit compostos per matar les cèl·lules malignes, però resultava que també atacaven les normals. Ara, però, si trobem estratègies que, seguint el que aprenem d'aquests animals, ens permetin destruir-les més eficaçment sense danys colaterals, tindrem més possibilitats de sobreviure als càncers.

Arribarem atallar el problema del càncer de soca-rel? De moment, hem de dir que es tracta de ciència-ficció, però gràcies al que ens han ensenyat els ratpenats sí que podem dir que ja hem fet un pas endavant, que és important. Desitgem que en segueixin d'altres. ■

SOLEMNITAT DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

Basílica de la Puríssima Concepció

Aragó, 299 - Barcelona

www.parroquiaconcepciobcn.org

DIUMENGE 7 de desembre

A les 19h PRIMERES VESPRES SOLEMNES

DILLUNS 8 de desembre

A les 11h

MISSA SOLEMNE

Predica: RVD. MONS. JAUME GONZALEZ-GRANELL capellà de S.S.

COR CONCEPCIÓ

Missa "Pro-Europa" J. Berthier (1923-1994)

ORGANISTA: Lorién Santana

A les 12h

BENEDICCIÓ I INAUGURACIÓ DEL NOU PESSEBRE DE LA BASÍLICA

BENEDICCIÓ DEL PESSEBRE MONUMENTAL DEL CLAUSTRE

A les 19h

SEGONES VESPRES SOLEMNES

Vespres gregorià, Mn. Domènec Cols Puig (1928-2011), motets de J.S. Bach (1685-1750), Léon

Boëllmann (1862-1897).

ORGANISTA: Lorién Santana

GENT DE CASA

Joaquim Martínez Roura

Agust Codinach

Mn. Joaquim Martínez Roura va participar en el naixement de Ràdio Estel.

**JOAN
PALLARÈS-PERSONAT**
Historiador

Mossèn Joaquim Martínez Roura va néixer a Barcelona el 20 d'abril del 1930. Va ser ordenat de prevere el 21 de setembre del 1957. Era un prevere singular per diverses qüestions; una d'elles és que, des dels seus anys al Seminari, destacava per la seva inclinació al periodisme i a la informació religiosa, àmbit en què seria força conegut.

Assessor religiós a Radio Nacional de España, va formar part del grup que va posar en marxa TVE a Catalunya. Impulsà un programa titulat *Cuestión urgente*, on analitzava

l'actualitat dins d'una perspectiva cristiana. Mossèn Martínez Roura va iniciar el 1983 les transmissions de l'eucaristia pel segon canal de TVE, en català, programa que encara continua en l'actualitat.

La seva participació en ràdio i en televisió li van valdre un premi Ondas. Col·laborador de mossèn Ramon Cunill, d'Acció Catòlica i de diferents mitjans de comunicació, va viure l'ebullició de la informació religiosa dels anys del Concili Vaticà II. Va substituir mossèn Cunill, quan aquest morí, al capdavant de la delegació de mitjans socials de l'arquebisbat de Barcelona i també a la direcció del *Full Dominical*.

Impulsor del Secretariat Interdiocesà de Comunicació entre els bisbats catalans, va mantenir una gran activitat tota la vida. Molt vinculat a

l'arquebisbe Jubany, aquest el va fer dipositari, en sobre tancat, de sis articles que el prelat no havia volgut publicar en vida, encarregant-li que ho fes després de la seva mort.

En els darrers anys, va participar encara en el naixement de Ràdio Estel i es va lliurar a la tasca pastoral a les parròquies de Sant Raimon de Penyafor, Verge de Gràcia i Sant Josep.

També era força conegut i preuat en els cercles culturals i lírics d'arreu, on era convidat freqüentment. Era un dels quatre fills del compositor Rafael Martínez Valls, compositor de les cèlebres sarsueles *Cançó d'amor i de guerra* (1926) i *Legió d'honor* (1930).

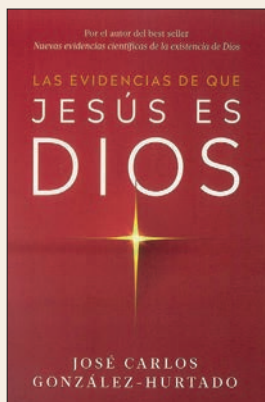
Moria a Barcelona el 29 d'abril del 1999. La missa d'enterrament es va celebrar a la parròquia de Sant Raimon de Penyafor, situada a la rambla de Catalunya. ■

CARLO MARIA MARTINI

La luz más allá de la oscuridad
Editorial San Pablo, 2025,
180 pàg.

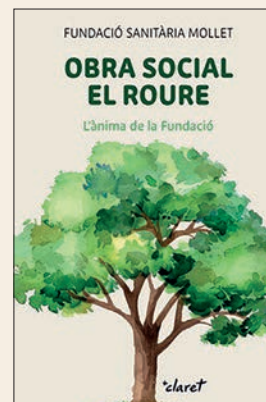
A través d'una lectura atenta de textos bíblics, l'autor mostra com la Paraula de Déu continua sent actual i transformadora. Aquest clàssic espiritual és una guia per retrobar sentit i esperança en els nostres dies.

JOSÉ CARLOS GONZÁLEZ-HURTADO

Las evidencias de que Jesús es Dios
Roca Editorial, 2025, 368 pàg.

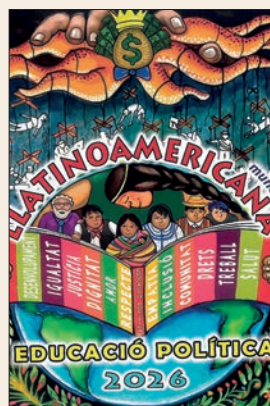
Només hi ha dues alternatives: Jesús és Déu o no ho és. L'objectiu d'aquest llibre de divulgació científica i històrica és ajudar el lector a decidir-se. Segons l'autor, l'evidència que Jesús és Déu resulta ser l'única veritat possible.

FUNDACIÓ SANITÀRIA MOLLET

Obra Social El Roure
Editorial Claret, 2025,
94 pàg.

L'Obra Social El Roure és el cor solidari de la Fundació Sanitària Mollet, un espai de suport i esperança on la comunitat s'uneix per cuidar les persones més vulnerables. Un referent en la lluita contra l'exclusió social i la solitud.

COMISSIÓ DE L'AGENDA LLATINOAMERICANA

Agenda Llatinoamericana Mundial 2026
Xarxa Internacional de l'Agenda Llatinoamericana, 2025, 100 pàg.

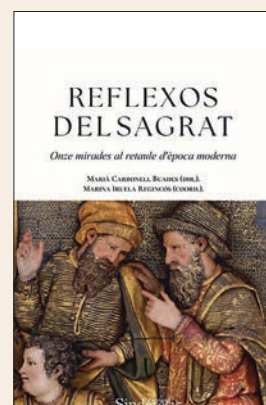
Aquesta nova edició —la número 35— de l'Agenda Llatinoamericana Mundial proposa una campanya d'educació popular per tal d'humanitzar la política, tot fomentant la integració i la col·laboració.

PACO NIEBLA

La protestante. Ojos azules, corazón rojo
Instituto de Estudios Vigueses, 2025,
276 pàg.

Aquest llibre narra l'atzarosa vida de la gallega Ángela Iglesias Rebollar, activista republicana i feminista, a la qual li va tocar viure una de les èpoques més convulses de la història d'Espanya. Va ser assassinada el 1937 acusada de ser comunista.

AUTORS DIVERSOS

Reflexos del Sagrat
Editorial Sínderesis, 2025,
356 pàg.

Llibre que aplega onze estudis presentats en unes jornades, on s'estudien diversos aspectes del retaule hispà, com a ornament litúrgic i com a eina de comunicació doctrinal de la religió catòlica en època moderna. (Ramon Ribera)

CRÍTICA DE CINEMA

Superar les barreres

MONTSE CLAVERAS
*Doctora en Història de l'Art i
professora de Religió*

És el primer llargmetratge d'Eva Libertad i en ell vol aprofundir sobre el món sord i l'oient. Miriam Garlo, la seva germana, és sorda des dels 7 anys i fins els 30 no va aprendre el llenguatge de signes. La directora, per tant, parteix de la relació familiar per narrar el film.

L'Àngela i l'Héctor formen una parella que s'estima molt, que es complementen, que tenen ganes de viure i de ser feliços. Ella és sorda i ell oient i es comuniquen a voltes amb el llenguatge de signes, a voltes, per la lectura dels llavis.

El film descriu els sentiments d'aquesta dona des que fa públic el seu embaràs. Ella el vol viure com qualsevol mare però té la incertesa de si el seu bebè podrà sentir-hi o no. Al principi no sembla canviar res ni laboralment, ni familiarment, ni socialment. Però arriba la maternitat i la parella s'enfronta al naixement de la seva primera filla. Aleshores sorgeixen les preguntes: serà oient o sorda? Com es comunicaran amb ella?

A poc a poc es desencadenen els canvis en el seu món; en la seva relació i la dels seus amics, amb els altres pares de la guarderia, etc. Es difícil educar un bebè quan la mare és sorda i la parella oient que, de vegades, deixarà d'usar el llenguatge de signes

per parlar amb la seva filla. L'Àngela té por que l'Héctor tingui una relació més íntima amb la nena. I és que la discapacitat d'una persona afecta els qui l'envolten.

Tota la pel·lícula és encisadora i captivadora però hi ha dues escenes que deixen el cor encongit:

Una és l'escena del part on s'exterioritza la por, la tensió d'una dona sorda que no comprèn les instruccions del metge i evidencia l'aïllament i la incomunicació.

L'altra és la discussió entre la parella. L'espectador veu que els dos tenen la seva raó i percep l'estimació que hi ha i la dificultat de solucionar el problema.

L'emotiva pel·lícula fa visible el món dels sords, en uns silencis que reflecteixen el que senten les persones sordes, i ens fa empatitzar-hi, mostrant uns personatges, molt humans, que lluiten per acomodar-se al món. Es fan paleses les barreres de comunicació i això arriba al cor de l'espectador.

Què dir dels actors? Álvaro Cervantes, que va aprendre el llenguatge de signes, fa una bella i encantadora actuació. Miriam Garlo broda el seu personatge. La directora, per la seva part, fa una delicada obra mestra. No en va, el seu èxit a la Berlinale i el premi a la millor pel·lícula al Festival de Màlaga.

AMB BON HUMOR

"SORDA" d'Eva Libertad

GUIÓ: Eva Libertad

MÚSICA: Aránzazu Calleja

FOTOGRAFIA: Gina Ferrer

INTÈRPRETS: Miriam Garlo, Álvaro Cervantes, Elena Irureta, Joaquín Notario, entre d'altres

GÈNERE: Discapacitat auditiva

Espanya, 2025

99 min

CRÍTICA LITERÀRIA

Un diccionari necessari

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

**DICCIONARI
BIOGRÀFIC
DE LA
PERSECUCIÓ
RELIGIOSA
DE 1936 A
CATALUNYA**

FRANCESC BADIA I BATALLA

FRANCESC BADIA I BATALLA

Diccionari biogràfic de la persecució religiosa de 1936 a Catalunya
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2025, 570 pàg.

Obra pòstuma de l'historiador i jurista Francesc Badia (1923-2020), que aplega més de 2.500 biografies de bisbes, preveres, religiosos, novicis, seminaristes i laics catalans assassinats durant els tres anys de la Guerra Civil (1936-1939). L'autor trigà quinze anys a recollir la informació apareguda en els martirologis diocesans publicats en la dècada dels quaranta i posteriors, sense oblidar les nombroses monografies locals que s'han dedicat a algunes figures, com el bisbe Manel Borràs Ferré i els preveres Pau Queralt Gaya, Tomàs Capdevila Miquel, Josep Forn Talló, Pere Arolas Vergés, Lluís Culleré, Jocund Bonet Mercadé, Josep Colom Alsina, Pere Pous Solà, Josep Samsó Elias o Josep Gomis Martorell, per posar alguns exemples, a banda d'articles apareguts en revistes.

L'autor també descriu els assassinats col·lectius dels Germans de Sant Gabriel de Caldes d'Estrac, els Claretians de Barbastre, les religioses Mínimes del convent de Sant Francesc de Paula d'Horta, les Carmelites de Tàrraga, els Claretians de Lleida, els Germans de Sant Joan de Déu de Calafell i els Cartoixans de Montalegre. I els llocs de reclusió, com presons i vaixells als ports de Barcelona i Tarragona. Al peu de cada nota biogràfica hi adjunta la font d'informació, que hom pot consultar desenvolupada al final del volum, en una completa bibliografia. No oblidar els laics que, a causa de la seva fe i d'haver amagat preveres a casa seva, també sofriren tortures i mort.

Els límits territorials en què es basa el llibre són els de les diòcesis d'aquells moments, molt més amplis que els actuals. Tal com afirma en la presentació el Dr. Josep M. Sans i Travé, aquest treball és exhaustiu i rigorós, i omple un buit historiogràfic, per això creiem que és tasca de tots ajudar a difondre'l. Cal recordar que Badia també va redactar una monografia sobre la persecució religiosa a Montblanc, el seu poble natal, que encara roman inèdita i seria bo d'editar. ■

UN NOU LLINDAR

Un llibre en blanc

Qualsevol esforç de comunicació ha de fer possible que les persones es respectin, s'obrin a un diàleg constructiu, s'entenguin i s'interpretin bé. Volem que sigui així i, si volem, podem fer que ho sigui. Cada dia, viure és com obrir un llibre on hi ha, entre pàgines atractives i sorprenents, moltes pàgines en blanc. Amb l'Advent, comencem a escriure'l.

Aquesta és la responsabilitat que tenim, però també el goig de col·laborar perquè la vida sigui alegre, viscuda sense por, amb el realisme i l'esperança d'una relació humana que ens faci més persona. La Paraula de Déu, llegida i meditada cada dia, ens ofereix totes les possibilitats d'eixamplar la vida a totes les dimensions que la faran més autèntica, amb més ganes de ser viscuda. Mirar-la en positiu és descobrir que al bell mig hi som cadascú de nosaltres, en un gran espai que se'ns presenta com una pàgina no escrita que s'ha d'omplir des que comença el dia fins que acaba.

Aquest és l'itinerari que se'ns ofereix i hem d'estar disposats a fer el seu recorregut.

Amb la voluntat de construir ponts i perquè som ciutadans del món, estem implicats en la seva marxa i tot ens afecta i ens condiciona. Però també hi ha les petites notícies de cada dia, la nostra realitat més immediata, la que està a les nostres mans. Aquest és el lloc de la nostra acció i el nostre testimoni d'esperança que tanta falta fa fer-lo arribar allà per on cada dia passem. Un Any litúrgic nou que comença, pàgines en blanc per escriure, unes jornades per omplir de vida, d'alegria, de feina ben feta, de gestos senzills, plens de cordialitat. En una paraula, missatgers de bones notícies i d'una pau que, amb l'esforç de tots, hem de fer possible.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitalsAmb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**Director:** Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**Marcos Aceituno, Maria Balart, Jesús Bas-
tante, Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Montse
Claveras, Ángeles Conde, Juanjo Fernández,
Bernat Folcrà, Tica Font, Antonio Gil, Josep
Maria Grau, Luis Miguel Luna, Ignasi Mi-
randa, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan
Pallarès-Personat, Montse de Paz, Quique,
Felip-Juli Rodríguez, Sebastià Taltavull,
Josep Teixidó**Redacció, administració, publicitat i
promoció:**C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-
cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon
industrial El Cementiri. Tel. 938 788
403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT
FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79
ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada perLes opinions expressades pels nostres
col·laboradors no reflecteixen necessà-
riament la d'aquest setmanari **Agenda****Barcelona****JUANJO FERNÁNDEZ**El **dilluns 1 de desembre**, a les 18.30,
Juanjo Fernández presenta el seu lli-
bre *Lletres perdudes* a la Biblioteca Pa-
re Blanc Jesuïtes-El Clot (c/ València,
680 - Barcelona), amb la participació
de Màrius Serra.**ESCOLA DE PREGÀRIA**El **divendres 5 de desembre**, a les
20.45, *Las oraciones de la Biblia*, a la
parròquia de la Mare de Déu de la Me-
dalla Miraculosa (c/ Consell de Cent,
112 - Barcelona).**Girona****CÀRITAS**El **diumenge 30 de novembre**, a les
19.00, concert del Cor Maragall al
monestir d'Amer a benefici de Cà-
ritas Ter-Brugent.**RAMON BASSAS**El **dimarts 2 de desembre**, a les 19.30,
conferència de Ramon Bassas sobre
*La Catalunya de la diversitat religiosa i
el cristianisme* al Casal Marià d'Olot.**JUBILEU**El **dissabte 6 de desembre**, a les
18.30, missa jubilar al temple del
Sagrat Cor de Girona presidida pel
bisbe fra Octavi Vilà.**Lleida****PESSEBRES**L'Agrupació Ilerdenca de Pessebris-
tes convoca el concurs de pessebres
en nou categories: diorames, pesse-
bres familiars, esglésies, entitats,
centres d'ensenyament, aparadors,
pessebres playmobil, originals i pes-
sebres de comarques (www.pessebristeslleida.com).**Solsona****XXVII FESTIVAL ORGUES DE PO-
NENT I DEL PIRINEU**El **dissabte 6 de desembre**, a les
18.00, concert d'Augusto Belau a
l'església parroquial de Sant Llorenç
de Morunys.**Tarragona****AMICS DE L'ORGUE DE LA SELVA
DEL CAMP**El **diumenge 30 de novembre**, a les18.00, concert d'orgue amb Xabier
Ustasun *Alemanya i França a través
dels segles* a l'església de Sant Andreu
Apòstol de la Selva del Camp.**SOLIDARITAT**El **diumenge 30 de novembre**, a les
19.00, concert de The Gospel Viu
Choir a benefici de Mans Unides i
Càritas al Teatre Tarragona.**L'ORGUE DEL VENDRELL**El **divendres 5 de desembre**, a les
20.30, concert *El cant de la Sibila de
la catedral de Barcelona* a l'església
parroquial del Vendrell.**Terrassa****GAUDÍ**El **dimarts 2 de desembre**, a les 19.00,
conferència de Mons. David Abadías
sobre *Vessant religiosa d'Antoni Gaudí*
a l'auditori Mn. Joan Nonell de la par-
ròquia de la Puríssima de Sabadell.**Tortosa****JUBILEU**El **divendres 5 de desembre**, a les
17.00, Jubileu diocesà de la vida con-
sagrada a la catedral de Tortosa.**LLAR BETÀNIA**El **diumenge 7 de desembre**, a les
11.30, missa del 10è aniversari de la
Llar Betània a la parròquia de l'As-
sumpció de Maria d'Amposta.**Vic****COVA DE MANRESA**El **cap de setmana del 5 al 8 de de-
sembre**, iniciació als exercicis espi-
rituals amb Llorenç Puig, s.j., i Oriol
Prado (tel. 938 720 422).**PREGUEM PER LES INTENCIONS
DEL PAPA**Perquè les persones que estan
combatent pensaments suïcides
trobin en la seva comunitat su-
port, cura i amor i s'obrin a la be-
llesa de la vida

“L’Agulla’ vol bastir ponts entre una esquerra molt plural i una Església també plural”

JOAN ANDREU PARRA

“L’Agulla. Butlletí de reflexió i diàleg”, aquest és el descriptor que els subscriptors d’aquesta publicació reben al seu correu electrònic cada dos mesos, la darrera el número 153 d’aquest novembre, amb protagonisme de la revisió de la vida, el treball per la pau, l’exhortació *Dilexi te...*

Quina és l’aportació de L’Agulla en aquests 30 anys?

La nostra aportació és modesta i molt senzilla. No som professionals del periodisme ni anem al darrere de grans firmes. La nostra aportació és argumentar, dialogar, fer visibles realitats que solen quedar amagades però que són molt quotidianes, amb la veu de militants de base de l’Església, de la vida cultural, social, política i ciutadana. També bastir ponts entre una esquerra molt plural i una Església també plural. Denunciar realitats injustes i simultàniament mostrar-ne els clarobscurs evitant respostes fàcils.

Qui us llegeix?

Enviam L’Agulla per correu electrònic a més de 2.000 subscriptors. Entre els lectors hi ha gent creient i gent que no ho és, i gent que es considera d’esquerres i gent que no ho és. Potser el fet comú és l’interès social des d’una perspectiva compromesa amb el món i, ai, la dificultat per arribar a joves lectors, com molta altra gent.

S’ha anat transformant allò que us demanen els lectors en aquests anys?

Crec que el contingut de L’Agulla s’ha anat diversificant més, perquè la societat s’ha tornat més complexa. Malgrat els alts i baixos que hem viscut en la nostra història recent, el to esperançat es manté i és marca de la casa.

Us arriben opinions dels que prenen decisions a l’Església?

No hem tingut mai cap problema, tampoc amb els bisbes als quals hem demanat alguna col·laboració, que s’hi han prestat amablement. Hem escrit recentment a tots els bisbes per dema-

MERCÈ SOLÉ

Cofundadora de la publicació que arriba als 30 anys

nar-los que pressionin a Roma per l’ordenació d’homes casats, per donar resposta a les necessitats de les comunitats. Uns quants ens han contestat amb bon to i alguns ens han donat la raó. Hi ha una certa distància, però cap hostilitat. Tampoc no perseguim el poder ni volem afalagar o humiliar ningú.

Quines satisfaccions us ha portat editar L’Agulla aquests 30 anys?

Som un equip cohesionat i una bona colla d’amics. L’Agulla ens ajuda a pensar i a afrontar nous reptes. La gent ens comenta positivament el que s’escrui, col·labora quan li demanem, sense esperar res a canvi, ens mostra la seva discrepància... Tenim la sort de comptar amb una gran il·lustradora, com és la Montserrat Cabo. Fins i tot el pas de ser una revista en paper a ser una revista en pdf no ens va fer perdre subscriptors, ben al contrari. La revista és gratuïta perquè aprofitem tots els recursos que de moment ens ofereix internet. Aquesta voluntarietat ens és retornada amb escreix.

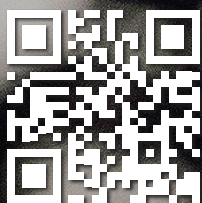
I quins disgustos...

La ultradreta catòlica ens ha assetjat a temporades. Una vegada vam posar en relleu una notícia d’un diari sobre un capellà que era una excel·lent persona i que ajudava tothom en situació difícil i controvertida, i arran de la nostra publicació els ultres van amplificar i distorsionar la notícia fins a aconseguir que l’amonestessin públicament. Ens va saber molt de greu. Però no ens ha fet canviar el nostre rumb. I al capellà, tampoc.

Grupo Bastón de Oro

**30 anys
d'experiència
tenint cura
de la nostra
gent gran**

Residencia **Los Tilos.**

C/ Sardenya, 480 • 08025 Barcelona • 93 450 70 00 • lostilos@bastondeoro.com

